

ἘΓΕΙΡΕ Ο ΚΑΘΕΥΔΩΝ [Σήκω επάνω εσύ που κοιμάσαι]

- Επαυξημένη έκδοση -

(Μέρος πρώτο)

Ιερά Ορθόδοξος Μητρόπολις της Βοστώνης

Copyright © Ιερά Ορθόδοξος Μητρόπολις της Βοστώνης

Βοστώνη, Μασσαχουσέττη

Με κατοχύρωση παντός δικαιώματος

Εκτυπώθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής

Πρόλογος

Η συλλογή των άρθρων σε αυτό το φυλλάδιο συντάχθηκε ως απάντηση σε ένα ποιμαντορικό ερώτημα: Σώζονται οι μη Ορθόδοξοι;

Αυτό το ερώτημα τέθηκε αρχικά στον Μητροπολίτη Εφραίμ από τον γιού ενός κληρικού μας. Ο μόνος τρόπος που μπορούσε ο Μητροπολίτης να απαντήσει σε αυτό το ερώτημα ήταν να στραφεί στις Ορθόδοξες Χριστιανικές πηγές: την υμνολογία μας, τα γραπτά των Πατέρων της Εκκλησίας και τους Βίους των Αγίων.

Στην πραγματικότητα, δεν υπάρχουν μη Ορθόδοξοι Χριστιανοί στον Παράδεισο, αλλά η απάντηση που δίνουν αρκετοί Πατέρες της Εκκλησίας μπορεί να εκπλήξει πολλούς, αλλά όχι εκείνους που είναι περισσότερο εξοικειωμένοι με την Ορθόδοξη Χριστιανική φιλολογία μας.

ΉΓΕΙΡΕ Ο ΚΑΘΕΥΔΩΝ

[Σήκω επάνω εσύ που κοιμάσαι]

του Μητροπολίτου Εφραίμ της Βοστώνης

Μετά την ανάγνωση του σύντομου άρθρου "Θα σωθούν οι Ετερόδοξοι;"¹ του Αγίου Φιλαρέτου της Νέας Υόρκης ένοιωσα ότι ο Άγιος είχε πετύχει με ακρίβεια το στόχο. Με άλλα λόγια είπε αυτό που έπρεπε να λεχθεί. Μακάρι να είχα και εγώ αυτή τη χάρη.

Καθώς ήμουν επιρρεπής σε κατά κάποιον τρόπο μακρές εξηγήσεις άρχισα να σκέπτομαι μερικά πράγματα τα οποία έχω διαβάσει και έχω ακούσει κατά τη διάρκεια των Μοναστηριακών μας αγρυπνιών καθώς και τα αναγνώσματα κατά τη διάρκεια των Μοναστηριακών γευμάτων, και σκέφθηκα ότι και άλλοι θα ήθελαν ίσως να τα ακούσουν, δεδομένου ότι ενισχύουν αυτό που είχε να πεί ο Άγιος Φιλάρετος στο προαναφερόμενο άρθρο.

Ουσιαστικά αυτό που λένε ο Άγιος Φιλάρετος (και οι Πατέρες της Εκκλησίας) είναι ότι, προκειμένου να κρίνει δίκαια την ανθρωπότητα, ο Σωτήρας μας θα δώσει σε κάθε άτομο που έζησε ποτέ στη γη την ευκαιρία να ασπασθεί ή να απορρίψει τη διδασκαλία Του. Είτε αυτό συμβεί ενώ το άτομο εξακολουθεί να ζει είτε αυτό συμβεί στον Άδη - οποτεδήποτε και αν συμβεί - αυτός ή αυτή θα έχει την ευκαιρία να κάνει αυτήν την επιλογή.

¹ Orthodox life (Ορθόδοξη ζωή, τόμος 34, Νο 6, Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1984, σελ. 33-35. Ανάτυπα διατίθενται από την Ιερά Μητρόπολη της Βοστώνης.

² Πνευματικά δικαιώματα (copyright), I. M. Μεταμορφώσεως, Μπρούκλιν, Μασσαχουσέττη.

³ Πνευματικά δικαιώματα (copyright), I. M. Μεταμορφώσεως, Μπρούκλιν,

Αυτό είναι που μας διδάσκει η Αγία Γραφή και η Ιερά Παράδοση (βλέπε το προηγούμενο άρθρο μας με τίτλο "Sheol Delenda Est!" - Ο Άδης πρέπει να καταστραφεί). Το εάν όλοι επιλέξουν να πιστέψουν και να αποδεχθούν αυτό το μήνυμα είναι ένα ερώτημα στο οποίο, βεβαίως, δεν μπορούμε να απαντήσουμε. Αλλά σε γενικές γραμμές οι Άγιοι της Εκκλησίας είναι γενικά αισιόδοξοι ως προς την επιτυχία του χριστιανικού μηνύματος.

Ας υποθέσουμε το ακόλουθο σενάριο:

Αν η μοναδική συνάντηση ενός Μεθοδιστή με την Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη είναι η *οικουμενιστική* εκδοχή που άκουσε στην πλησιέστερη πανήγυρη που πραγματοποιήθηκε από την τοπική "Ορθόδοξη" ενορία του νέου ημερολογίου, έχει αυτός ο Μεθοδιστής συναντήσει στην πραγματικότητα την *αληθινή* Ορθόδοξη Πίστη; Έτσι, ας υποθέσουμε ότι πεθαίνει την επόμενη ημέρα. Θα τον κρίνει τότε ο Σωτήρας μας ως κάποιον που συνάντησε την Ορθοδοξία και τη απέρριψε (μαζί με τον παίκτη του τζόγου και τη χορεύτρια του χορού της κοιλιάς); Ή μάλλον ο Σωτήρας μας θα του πει: "Αυτό που είδες στην οικουμενιστική εκκλησία δεν ήταν γνήσιο. *Νά τί σημαίνει* αυτό που στην πραγματικότητα είναι η Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη. Τώρα την δέχεσαι ή την απορρίπτεις;"

Σε αυτό το σημείο ο άνθρωπος για τον οποίο γνωρίζουμε ότι πέθανε ως Μεθοδιστής θα μπορούσε κάλλιστα να αναφωνήσει: "Έχω εκπλαγεί! Ωστε *αυτό είναι* το πραγματικό πιστεύω της Ορθόδοξης Χριστιανικής Πίστεως! Λοιπόν και βέβαια το δέχομαι και το ασπάζομαι. Αυτό που εγώ είδα όταν ακόμη ζούσα στη γή ήταν μια παρωδία, έτσι φυσικά το

απέρριψα, αλλά αυτό εδώ είναι τελείως διαφορετικό! Ναι, το δέχομαι με όλη μου την καρδιά".

Τώρα με τα μάτια των ανθρώπων αυτό το άτομο πέθανε έχοντας απορρίψει την Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη. Είναι όμως αυτή η πραγματικότητα; Σύμφωνα με την διδασκαλία της Καινής Διαθήκης (Α' Πέτρου 3:18-20) ο Σωτήρας μας εκήρυξε σε εκείνες τις ψυχές στον Άδη "οι οποίες στο παρελθόν είχαν απειθήσει ..."

Έτσι λοιπόν το πρόσωπο το οποίο εμείς οι ζωντανοί είδαμε να φεύγει από αυτή τη ζωή σαν κάποιος που απέρριψε την Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη, μπορεί τώρα να είναι στην αγκαλιά του Πατέρα λόγω του ότι δέχθηκε τη διδασκαλία του Σωτήρα μας.

Περιμένετε όμως. Ο ίδιος ο Σωτήρας μας δεν είπε: "Αμην αμήν λέγω σοι, εάν μή τις γεννηθή εξ ύδατος και πνεύματος ού δύναται εισελθείν εις τήν βασιλείαν τού Θεού" (Ιωάν. 3:5) , επίσης ειπε: "Αμην αμήν λέγω υμίν, εάν μή φάγητε τήν σάρκα τού Υιού τού ανθρώπου και πίνητε αυτού το αίμα, ούκ έχετε ζωήν εν εαυτοίς" (Ιωάν. 6:53);

Ο ίδιος ο Σωτήρας μας μας λέγει κατηγορηματικά ότι πρέπει να βαπτισθούμε για να εισέλθουμε στην Βασιλεία του Θεού και ότι πρέπει να πάρουμε το Σώμα και το Αίμα του ώστε να έχουμε ζωή μέσα μας. Αυτά τα Ιερά Μυστήρια βρίσκονται μόνο στην Μία Αληθινή Εκκλησία.

Και τώρα; Τί σημαίνει αυτό για όσους δεν έχουν βαπτισθεί και δεν έχουν μετάσχει στα Ιερά Μυστήρια σε αυτή τη ζωή; Θα λάβουν όλοι την ίδια αμοιβή - τόσο αυτοί που έζησαν αγωνιζόμενοι στην Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη

κατά την διάρκεια της ζωής τους όσο και εκείνοι που πίστεψαν μόνον αργότερα;

Ως συνήθως θα πρέπει να στραφούμε στον Σωτήρα μας και στους Αγίους για τις απαντήσεις.

Θα παρατηρήσετε ότι στην μετάφραση της Κυριακής Προσευχής δεν λέμε "Our Father, Who art in Heaven," (Πάτερ ημών ο εν τω Ουρανώ) όπως λενε οι άλλοι. Αντί αυτού λέμε "Our Father, Who art in the Heavens," (Πάτερ ημών ο εν τοις Ουρανοίς). Αλλού στους Μακαρισμούς λέμε: Μακάριοι οι πτωχοί τω πνεύματι, ότι αυτών εστίν η βασιλεία των ουρανών", "Μακάριοι οι δεδιωγμένοι ένεκεν δικαιοσύνης ότι αυτών εστίν η βασιλεία των ουρανών" και επίσης "Χαίρετε και αγαλλιάσθε, ότι ο μισθός υμών πολύς εν τοις ουρανοίς". Υπάρχει πολύ σημαντικός λόγος για αυτές τις διαφορές. Πρωτα απ'όλα, η Ελληνική λέξη "Ουρανοίς" είναι λέξη στον πληθυντικό (βλ. Αγ. Βασιλείου, Εξαήμερον 111,3). Επί πλέον ο Σωτήρας μας λέει, "εν τη οικία του πατρός μου μοναί πολλαί εισίν· ει δε μη, είπον αν υμίν· πορεύομαι ετοιμάσω τόπον υμίν." (Ιωαν. 14:2).

Οι Πατέρες της Εκκλησίας διδάσκουν ότι υπάρχουν πολλοί βαθμοί, πολλά επίπεδα της σώζουσας χάριτός Του που δίδονται στον καθένα ανάλογά με την αξία του. Κάθε ένας θα συμμετάσχει στην δόξα του Θεού ανάλογα με το επίπεδο της αγάπης του για τον Θεό και τον συνάνθρωπό του, την αφοσίωσή του, την πίστη του, την καθαρότητά του, τους αγώνες του για την πίστη, κ.τ.λ. Αυτός επίσης είναι και ο λόγος που ο Απ. Παύλος αναφέρει ότι έφτασε "στον τρίτο Ουρανό" (Β' Κορινθ. 12:2). Στην πρώτη του επιστολή προς

Κορινθίους (Κεφ. 15) ο Απ. Παύλος γράφει σχετικά με την ανάσταση των νεκρών και σε ένα σημείο λέει :

Υπάρχει μία λαμπρότητα του ήλιου, και άλλη λαμπρότητα της σελήνης και άλλη λαμπρότητα των αστέρων, διότι το ένα αστέρι από το άλλο διαφέρει στη λαμπρότητα. Έτσι είναι και με την ανάσταση των νεκρών.

Ομοίως και ο ένας άγιος διαφέρει από τον άλλον στη λαμπρότητα.

Μία πολύτιμη πηγή για ένα μεγάλο μέρος αυτών των πληροφοριών είναι η υμνολογία μας. Ωστόσο υπάρχει ένα πρόβλημα με τους ιερούς υμνογράφους μας: Ήσαν εξαιρετικά πολυγραφότατοι! Ο Άγιος Ρωμανός ο Μελωδός και ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, για παράδειγμα, έγραψαν τόσους πολλούς ύμνους που τα βιβλία των ακολουθιών μας δεν μπορούν όλους να τους συμπεριλάβουν.

Ένας άλλος πολυγραφότατος υμνογράφος ήταν ο Άγιος Εφραίμ ο Σύρος. Στους ύμνους του για τον Παράδεισο, γραμμένους στην Συριακή γλώσσα, βρίσκουμε πολλές ενοράσεις για την κατάσταση των ψυχών στην άλλη ζωή. Εδώ είναι μερικές από τις εμπνευσμένες σκέψεις του Αγίου αναφορικά με τα διαφορετικά "επίπεδα" και βαθμούς για τα οποία μιλάμε:

Όταν ο Αδάμ αμάρτησε, ο Θεός τον εδιώξε από τον παράδεισο.

Αλλά η καλωσυνη Του του έδωσε μία κατώτερη θέση έξω από τα σύνορά του,

Του επέτρεψε να φτιάξει την κατοικία του στους πρόποδες του Παραδείσου.

Αλλά επειδή οι άνθρωποι συνέχισαν να αμαρτάνουν
διώχθηκαν από εκεί.

Επειδή δεν ήσαν πλέον άξιοι να είναι γείτονες του
Παραδείσου, ο Θεός διέταξε την κιβωτό να τους πεταξει έξω
στο όρος Αραράτ.

(Ύμνος 1, στροφή 10)

Είδα επίσης τις κληματαριές των δικαίων,
να στάζουν με νάρδο, απλώνοντας μπροστά τους
αρώματα,

διακοσμημένες με καρπούς, στεφανωμένες με άνθη.

Όπως ο μόχθος κάθε ανθρώπου, έτσι και η κληματαριά
του:

Ο ένας κακομοίρης στο στολισμό του, ενώ ο άλλος
εκθαμβωτικός στη δόξα του.

Ευλογημένος εκείνος που είναι άξιος να κληρονομήσει
τον Παραδεισό σου!

(Ύμνος 5, στροφή 6)

Εκεί το μάτι του πνεύματος μπορεί να βλέπει την
ομορφιά τους

Οι ποθητές κατοικίες των δικαίων που μας καλούν
να γίνουμε τα αδέρφια τους, οι σύντροφοί τους, τα μέλη
τους.

Αδέρφια μου, πόσο καλό θάταν να μη χωρίσουμε από τη
συντροφιά τους!

Ω αν μπορούσαμε να είμαστε συγγενείς τους η
τουλάχιστον γείτονες :

Κι αν όχι μέσα εκεί που κατοικούν, τότε τουλάχιστον
γύρω απ'τις κληματαριές τους!

Ευλογημένος ας είναι Εκείνος που με το Σταυρό Του
άνοιξε την πόρτα του Παραδείσου

(Ύμνος 6, στροφή 16)

Ας μην απλωθεί η τόλμη μου πιο πέρα!

Θάβρω όμως ίσως κάποιον άλλο που δε θα διστάσει να
πει:

"Ενώ ο αμαθής και ο ανόητος που αμαρτάνει χωρίς να το
γνωρίζει, πρέπει να τιμωρηθεί σαν νάταν ένοχος,

ο Θεός όμως τον βάζει στους πρόποδες του Παραδείσου,
εκεί είναι που βόσκει στο ευλογημένο το λειβάδι για νάβρει
μιά μικρή μπουκιά."

Δόξα στη δικαιοσύνη Σου που εξυψώνει το νικητή!

(Ύμνος 1, στροφή 16)

Όταν σχημάτισε τον Παράδεισο, έφτιαξ'εκεί μιά ομορφιά
όλο αποχρώσεις,

Το μεγαλείο ακούραστα περνάει από τη μία ένταση στην
άλλη,

Και έτσι καθώς η μία βαθμίδα είναι ανώτερη απ'την
άλλη,

όρισε την πιο χαμηλή περιοχή σ'αυτούς που είναι
χαμηλά,

την περιοχή την ενδιάμεση σ'αυτούς που βρίσκονται στη
μέση,

και την κορυφή στους πιο περιφανείς.

Ευλογημένος ας είναι Εκείνος που αν και του τρύπησαν
τα πλευρά πέταξε το σπαθί απ' τον Παράδεισο!

Όταν οι δίκαιοι ανέβουν τα σκαλιά του Παραδείσου να
λάβουν την κληρονομιά τους,

τότε κάθε ένας τους κατά το μόχθο του δίκαια θα
υψωθεί,

θα κρατηθεί στο σκαλοπάτι που του ταιριάζει.

Τα επίπεδα του Παραδείσου έχουν θέση για όλους :

Το πάτωμα γι'αυτόν που μετανόησε, η μέση για το
δίκαιο, τα ύψη για τον νικητή, και η κορυφή για την Θεία
Μεγαλειότητα.

Ευλογημένος ας είναι Εκείνος που αν και του τρύπησαν
τα πλευρά πέταξε το σπαθί απ' τον Παράδεισο!

(Ύμνος 21, στροφές 10 και 11²)

Έτσι απο τις Γραφές και τους Αγίους μαθαίνουμε ότι
τόσο αναφορικά με τη σωτηρία όσο και αναφορικά με την
καταδίκη, η ανταμοιβή μας, όπως ήταν, θα είναι
"εξατομικευμένη". Ο κάθε ένας θα πάρει αυτό που του
αρμόζει - ή για να παραφράσουμε το Απολυτίκιο της Εορτής
της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος - "αυτό που που ο καθένας
μπορεί να αντέξει". Αλλά και πάλι, σύμφωνα με τις Γραφές
και τους Αγίους, στον κάθε ένα θα δοθεί η ευκαιρία, σε
καποιο δεδομένο σημείο, να ακούσει το *αληθινό* μήνυμα του
Ευαγγελίου και είτε να το δεχτεί είτε να το απορρίψει. Θα
πρόκειται για μία δίκαιη δίκη.

Έτσι επειδή έχουμε ένα Θεό που μας αγαπά, έχουμε την
ελπίδα. Για παράδειγμα, στους ύμνους του Όρθρου της
Κυριακής στον ήχο πλ. α' βρίσκουμε αυτά τα λόγια:

Ω Κύριε, Βασιλέα των αιώνων και Δημιουργέ του
παντός, εσύ που δέχτηκες για μας τη σταύρωση και την ταφή

² Πνευματικά δικαιώματα (copyright), Ι. Μ. Μεταμορφώσεως, Μπρούκλιν,
Μασσαχουσέττη.

κατά σάρκα, ελευθέρωσε μας από τον Άδη. Εσύ είσαι ο Θεός μας. Άλλον από Εσένα δεν γνωρίζουμε.

Και επίσης :

..... Και φωνάζοντας στις γενναιόκαρδες μυροφόρες γυναίκες είπε (ο άγγελος): Δεν βλέπετε ότι οι φρουροί είναι χωρίς ζωή, ότι λύθηκαν οι σφραγίδες και *οτι ο Άδης εκκενώθηκε.*"³

Και πάλι όμως δεν θα ήθελα να είμαι στη θέση εκείνων που εν γνώσει τους διαστρέφουν τις διδασκαλίες του Χριστού και της Εκκλησίας Του ή που στο τέλος των ημερών τους καταδιώκουν και φονεύουν τους δούλους Του.

Στην επιστολή τους προς τους Εφεσίους, ο Απ. Παύλος λέει στους Χριστιανούς ότι πρέπει να ζουν μία ζωή αρετής και όχι την έκλυτη ζωή των ειδωλολατρών που βρίσκονται γύρω τους. Και τότε προκειμένου να τονίσει το θέμα του παραθέτει ένα απόσπασμα. Γράφει: *έτσι λοιπόν λέει: Έγειρε ο καθεύδων και ανάστα εκ νεκρών και επιφάσει σοι ο Χριστός (μεταφρ. Σηκω επάνω εσύ που κοιμάσαι και αναστήσου από τους νεκρούς και ο Χριστός θα σε φωτίσει)*⁴.

(Εφεσ. 5:14)

Ο Απ. Παύλος δεν μας λέγει από πού προέρχεται αυτό το απόσπασμα. Ένα πράγμα είναι βέβαιο : δεν υπάρχει πουθενά στην Αγία Γραφή. Αυτό οδήγησε κάποιους στην πεποίθηση ότι ο Άγιος Παύλος παραθετει εδώ τον τίτλο ή κάποιον στίχο

³ Πνευματικά δικαιώματα (copyright), I. M. Μεταμορφώσεως, Μπρούκλιν, Μασσαχουσέτη.

⁴ Μερικές μεταφράσεις το αποδίδουν "και ο Χριστός θα λάμψει επάνω σου".

από έναν αρχέγονο Χριστιανικό ύμνο σχετικά με την κάθοδο του Σωτήρα μας στον Άδη⁵.

Αν έτσι έχουν τα πράγματα, τότε η διατύπωση του κειμένου είναι πιο καθησυχαστική. Αυτό λοιπόν που οι άνθρωποι πρέπει να κάνουν είναι να ζουν με τρόπο που θα τους κάνει να είναι δεκτικοί στην διδασκαλία του Χριστού.

Για τον λόγο αυτό οι Άγιοι μας διδάσκουν: "Μην κρίνεις κανέναν άκαιρα. Ο καιρός; Πότε είναι ο καιρός; Η Τελική Κρίση.

Μία πρόσθετη σκέψη για το θέμα αυτό

Εδώ δεν πρόκειται για παρότρυνση σε κάποιον να μην ενστερνισθεί την Ορθόδοξη Πίστη. Ο Άγιος Απ. Πέτρος λέει ότι οι δίκαιοι μετά βίας θα σωθούν: (Α' Πετρ. 4:18). Εμείς τώρα πρέπει με φόβο και τρόμο να κατεργαζόμαστε τη σωτηρία μας (Φιλιππ. 2:12) και εκείνοι που *σχεδιάζουν* να επικαλεσθούν άγνοια θα ακούσουν "ο Θεός δεν εμπαίζεται" (Γαλάτ. 6:6) και ότι εκείνοι που γνώρισαν το θέλημα του Θεού και δεν το έπραξαν θα υποστούν πολλά κτυπήματα.

"Εν προστάγματι αυτού πάσα ευδοκία, και ουκ έστιν ος ελαττώσει το σωτήριον αυτού".

Σοφία Σειράχ 39:18

⁵ Θεοδώρητος, Σχόλια επί όλων των επιστολών του Παύλου (Commentarius in omnes B. Pauli Epistolas)

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΟΡΓΗ ΠΑΡΑ ΦΩΣ

του Μητροπολίτου Εφραίμ της Βοστώνης

Ειλικρινώς λυπάμαι που το άρθρο μου "Εγειρε ο καθεύδων" φαίνεται να έχει προκαλέσει περισσότερη οργή παρά φως στο διαδίκτυο.

Νά τι έγγραφα σε κάποιον.

Ουνιβερσαλισμός (Universalism) είναι η διδασκαλία που λέει ότι *οι άνθρωποι θα σωθούν άσχετα με το τί πιστεύουν.*

Ο Ορθόδοξος Χριστιανισμός αντίθετα διδάσκει ότι *μόνον όσοι πιστεύουν στην αλήθεια των όσων δίδαξε ο Χριστός θα σωθούν.*

Πιστεύουμε στην κάθοδο του Σωτήρα μας στον Άδη ή όχι;

Πιστεύουμε ότι Εκείνος εκήρυξε στις ψυχές που ήταν φυλακισμένες εκεί ή όχι; Ποιός ήταν ο σκοπός του κηρύγματός του στον Άδη;

Τί έχουν να πουν οι Άγιοι γι'αυτό;

Το άρθρο "Εγειρε ο καθεύδων" απλώς επαναλαμβάνει αυτό που λένε οι Άγιοι. Κοίταξε επίσης το άρθρο "Sheol Delenda Est" (Ο Άδης πρέπει να καταστραφεί). Όταν έγραφα το άρθρο "Εγειρε ο καθεύδων" έγραφα αυτό που εγώ και άλλοι βρήκαμε στους Πατέρες της Εκκλησίας και στα γραπτά των Αγίων. Εάν κάποιος άλλος έχει βρει άλλες απόψεις στα Πατερικά κείμενα είμαι σίγουρος ότι όλοι θα ήθελαν να τις δουν και να τις συζητηθούν ώστε να βρούμε ποιά είναι η κρατούσα γνώμη σε αυτά τα γραπτά.

Το μόνο πράγμα που δεν χρειαζόμαστε είναι οι προσωπικές απόψεις των ανθρώπων για το θέμα αυτό.

- 13/67 -

Έχουμε βρεί περισσότερο υλικό σχετικό με το ζήτημα αυτό και το υλικό αυτό τη στιγμή αυτή τελεί υπο μετάφραση στα Αγγλικά. Γι'αυτό λοιπόν μείνετε συντονισμένοι.

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Service des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République Hellénique, Athènes.
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens.

ΜΗΝ ΠΥΡΟΒΟΛΕΙΤΕ ΤΟΝ ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟ

του Μητροπολίτου Εφραίμ της Βοστώνης

Όσοι θα είναι στον Παράδεισο θα είναι πιστοί Ορθόδοξοι Χριστιανοί.

Είναι μέσα στο πλαίσιο αυτής της αντιληψης που το άρθρο "Έγειρε ο καθεύδων" παραθέτει τους *Υμνους του Παραδείσου*" του Αγίου Εφραίμ του Σύρου και τη διδασκαλία πάνω στις βαθμίδες της τελειότητας.

Το ερώτημα είναι: πότε και πώς έγιναν πιστοί Ορθόδοξοι Χριστιανοί;

Τί λέει η ιερά γραμματολογία μας γι'αυτό;

Προτού ασχοληθούμε με αυτό το θέμα ίσως είναι ενδιαφέρον για μας να γνωρίζουμε τί είχε πρόσφατα ως άρθρο η Λουθηριανή εφημερίδα *Christian News* (Χριστιανικά Νέα) (14.12.2009) σχετικά με τον "Ουνιβερσαλισμό". Το άρθρο χρησιμοποιούσε τον όρο με την ίδια ακριβώς έννοια που τον χρησιμοποιώ και εγώ: η ψευδής διδασκαλία ότι όλοι οι άνθρωποι θα σωθούν *ασχέτως του τί πιστεύουν*.

Αυτό δεν είναι Ορθόδοξη Χριστιανική Διδασκαλία και ουδείς εκ των Εκκλησιαστικών Πατέρων ασπάσθηκε αυτό το δόγμα.

Ένας τρόπος να υποστηρίξεις ένα θέμα είναι να βάλεις λόγια στο στόμα του αντιπάλου. Για παράδειγμα μερικοί έχουν προσπαθήσει να υπαινιχθούν ότι το άρθρο μου "Έγειρε ο καθεύδων!" διδάσκει ότι όλοι οι άνθρωποι θα σωθούν ή ότι υπάρχει σωτηρία εκτός της Εκκλησίας. Αλλά ούτε εγώ ούτε οποιοσδήποτε από τους Αγίους τους οποίους παρέθεσα διδάσκουμε σε οποιοδήποτε σημείο κάτι τέτοιο. Αντίθετα

αυτό που βρήκα ήταν ότι οι Άγιες Γραφές και οι Άγιοί μας διδάσκουν ότι σε όλους τους ανθρώπους θα δοθεί *μία ευκαιρία* να δεχθούν ή να απορρίψουν το Ευαγγέλιο του Χριστού.

Αυτό είναι πολύ διαφορετικό.

Ίσως θα ήταν πολύ χρήσιμο να επαναλάβω εδώ μερικά από αυτά που βρήκα στα ιερά κείμενα, απλώς και μόνον για να φρεσκάρουμε τη μνήμη μας.

Η Αγία Γραφή μας διδάσκει ότι, μετά τα Πάθη του, ο Σωτήρας μας κατέβηκε στον Άδη να κηρύξει στις ψυχές που εκρατούντο εκεί σε αιχμαλωσία.

Τί λέει το Απολυτίκιο του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου γι' αυτό; Ιδού το κείμενο:

Η μνήμη του δικαίου εορταζεται με ύμνους δοξολογίας αλλά η μαρτυρία του Κυρίου είναι επαρκής για σε ώ Πρόδρομε

να αποδείξει ότι ήσουν ο σεβασμιότερος των προφητών από τότε σου χορηγήθηκε η αρμοδιότητα να βαπτίσεις στα τρεχούμενα νερά Εκείνον που αυτοί διακήρυξαν.

Διότι έχοντας αγωνιστεί για την αλήθεια, *εσύ είχες τη χαρά να αναγγείλεις τα καλά νέα ακόμη και σε αυτούς που ήσαν στον Άδη: ότι ο Θεός φανερώθηκε εν σαρκί για να πάρει την αμαρτία του κόσμου και να χορηγήσει σε μας μέγα έλεος"*

Κάθε Ορθόδοξος Χριστιανός ήδη γνωρίζει ότι "ο Θεός φανερώθηκε εν σαρκί και πήρε τις αμαρτίες του κόσμου" και έτσι λοιπόν τί νόημα έχει να κηρύττουμε το πράγμα αυτό σ' αυτούς που ήδη το γνωρίζουν;

Στην Οκτόηχο διαβάζουμε τα εξής:

Ω Κύριε, Βασιλέα των αιώνων και Δημιουργέ των πάντων, Εσύ που δέχτηκες σταύρωση και ταφή με τη σάρκα σου για μας ελευθέρωσέ μας σε παρακαλούμε από τον Άδη. Εσύ είσαι ο Θεός μας. Εκτός από εσένα κανέναν άλλο δεν γνωρίζουμε.

Και επίσης:

... Και κραυγάζοντας στις γενναιοκαρδες μυροφόρες γυναίκες (ο άγγελος) είπε: Δεν βλέπετε ότι οι φρουροί είναι χωρίς ζωή, ότι λύθηκαν οι σφραγίδες και ότι ο Άδης εκκενώθηκε.

(Αίνος Όρθρου Κυριακής ήχος πλ. α')

Όταν διαβάζουμε και ψαλλουμε αυτά τα λόγια στην Εκκλησία θα πρέπει να έχουμε κατά νου ορισμένα πράγματα:

1. Ο Μητροπολίτης Εφραίμ της Βοστώνης δεν συνέταξε αυτούς τους ύμνους.

2. Αυτοί οι ύμνοι υπάρχουν στην *Οκτόηχο* της Ορθόδοξης Εκκλησίας επί αιώνες- πολλούς πολλούς αιώνες.

3. Πολλά πολλά εκατομμύρια ευσεβών Ορθοδόξων Χριστιανών μοναχών και λαϊκών έχουν ψάλλει αυτούς τους ύμνους ξανά και ξανά και κανείς τους απ'όσο γνωρίζω δεν κατηγορήθηκε ως "ουνιβερσαλιστής" ούτε ότι δίδαξε ότι υπάρχει σωτηρία εκτός της Εκκλησίας.

4. *Lex orandi, lex credendi* - "Ο νόμος της προσευχής είναι ο νόμος της πίστεως."

5. Αυτοί οι ύμνοι γράφτηκαν από τον Άγιο Ιωάννη τον Δαμασκηνό ο οποίος επίσης έγραψε και τα εξής:

Μερικοί λένε ότι [ο Χριστός ελευθέρωσε από τον Άδη] μόνον εκείνους που πίστευαν, όπως Πατέρες και Προφήτες,

και μαζί μ'αυτούς βασιλιάδες και άρχοντες
και άλλους απο τον Εβραϊκό λαό
όχι πολλούς ή γνωστούς σε πολλούς.

Αλλά θα απαντήσουμε σε αυτούς που νομίζουν αυτό
δηλαδή ότι δεν υπάρχει τίποτα το θαυμαστό ή παράξενο
να σώσει ο Χριστός αυτούς που είχαν πιστέψει,
γιατί Αυτός και μόνο είναι ο δίκαιος κριτής
και όσοι πιστέψουν σε Αυτόν δεν θα χαθούν.

Για το λόγο αυτό όλοι όφειλαν να έχουν σωθεί και
να έχουν ελευθερωθεί από τα δεσμά του Άδη
με την κάθοδο του Θεού και Κυρίου μας,
γιατί αυτό ακριβώς το πράγμα διαδραματίστηκε με την
προνοητικότητά Του.

Ενώ αυτοί που σώθηκαν μονο από την *φιλανθρωπία*
Του [αγάπη για την ανθρωπότητα]
ήσαν, νομίζω, όλοι αυτοί
που έζησαν μία καθαρότατη ζωή,
και επιτέλεσαν κάθε είδους καλά έργα,
ζώντας με σεμνότητα, μετριοπάθεια
αλλά όμως δεν είχαν κατανοήσει (καταλάβει)την
καθαρή και Θεία πίστη,
γιατί δεν είχαν μνηθεί σε αυτήν
και παρέμειναν τελείως αδίδακτοι.

Αυτοί ησαν εκείνοι τους οποίους ο Φροντιστής και
Κύριος των όλων
ήλκυσε και συνέλαβε στα Θεϊκά Του δίχτυα
και τους έπεισε να πιστέψουν σ'Αυτόν
φωτίζοντάς τους με τις Θεϊκές Του αχτίδες
και δειχνοντάς τους το Αληθινό Φως.

- 18/67 -

(Αναφορικά με Όσους Πέθαναν με Πίστη
Άγ. Ιωάννης ο Δαμασκηνός, PG 95, 257 AC)

Στο Απολυτίκιο του Άγ. Ιωάννη του Δαμασκηνού
ψάλλουμε :

Της Ορθοδοξίας οδηγέ, διδάσκαλε της ευσέβειας και
αγιότητας, φωστήρα του κόσμου, εμπνευσμένο από το Θεό
στόλισμα των μοναζόντων,

Ω σοφέ Ιωάννη, με την διδασκαλία σου όλους τους έχεις
φωτίσει,

Ω λύρα του Πνεύματος.

Μεσίτεψε στον Χριστό Θεό να σωθούν οι ψυχές μας.

Επομένως σας παρακαλώ μην πυροβολείτε τον
αγγελιαφόρο. Είμαι μονο το παιδί που μεταφέρει τα
μηνύματα και είμαι με καλή συντροφιά.

Όταν βρω περισσότερα στα ιερά κείμενά μας σχετικά με
το θέμα αυτό, θα τα ακούσετε.

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΓΙΑ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΑΔΗ

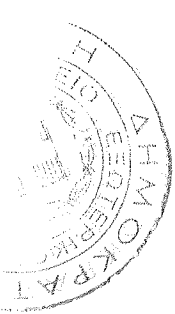
του Μητροπολίτου Εφραίμ της Βοστώνης

Ένα από τα πιο συγκινητικά κηρύγματα για την κάθοδο
του Σωτήρα μας στον Άδη δόθηκε από τον Άγιο Επιφάνιο της
Κύπρου (+403). Περίπου τριάντα χρόνια πριν η Ιερά Μονή
της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος στο Μπούκλιν της
Μασσαχουσέττης δημοσίευσε ολοκληρο το κήρυγμα στο
βιβλίο Θρηνολογία του Όρθρου του Αγίου και Μεγάλου
Σαββάτου. Λόγω του μεγέθους του δεν μπορούμε να

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Service des Traductions du Ministère des Affaires Etrangères de la République Hellénique, Athènes.

Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens.

αναδημοσιεύσουμε ολόκληρο το κήρυγμα εδώ, αλλά θα θέλαμε να παρουσιάσουμε μόνο δύο μικρά κομμάτια για την οικοδομή των αναγνωστών μας. Ωστόσο κανείς από εσάς δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση της αναγνώσεως αυτών των υπερόχων, στο συνολό τους, ομιλιών. Εάν παραλείψετε να πράξετε τούτο, απλά εξαπατάτε τον εαυτό σας.

Εδώ λοιπόν είναι αυτά τα δύο κομμάτια που επιδεικνύουμε παιδιάστικά μπροστά στα μάτια σας μόνο και μόνο για να σας ελκύσουμε να το διαβάσετε όλο.

Εσείς, που από τους περασμένους αιώνες έχετε κοιμηθεί, χαρείτε!

Εσείς που καθόσαστε στα σκοτάδια και στη σκιά του θανάτου, δεχθείτε το μέγα Φως!

Με τους υπηρέτες είναι ο Κύριος, με τους νεκρούς είναι ο Θεός, με τους θνητούς είναι η Ζωή, με τους ενόχους είναι η Αθωότητα με αυτούς στα σκοτάδια

είναι το άφθαρτο Φώς,

με τους αιχμαλώτους είναι ο Ελευθερωτής, και με αυτούς στα κατώτατα μέρη είναι Εκείνος που είναι πάνω στους Ουρανούς.

Ο Χριστός ήρθε στην γη και εμείς πιστέψαμε.

Ο Χριστός είναι ανάμεσα στους νεκρούς, ας κατεβούμε μαζί του και ας δούμε αυτά τα μυστηριώδη θαύματα!

Ας γνωρίσουμε τα θαύματα του Κρυφού κρυμμένα κάτω από την γη!

Ας μάθουμε πώς και σε ποιούς κηρύχθηκε το κήρυγμα στον Άδη!

Μετά τί? Ο Θεός έσωσε όλους απολύτως όταν εμφανίσθηκε στον Άδη?

Με κανένα τρόπο.

Αλλά ακόμη κι εκεί έσωσε εκείνους που πίστεψαν.

Χθές οικονομία, σήμερα εξουσία,

χθές τα τεκμήρια της αδυναμίας σήμερα της
μεγαλοπρεπείας,

χθές τα τεκμήρια της ανθρωπότητας, σήμερα τα της
θεότητας.

Χθές τον χαστούκισαν, σήμερα γκρέμισε το οίκημα του
Άδη με την αστραπή της Θεότητός Του.

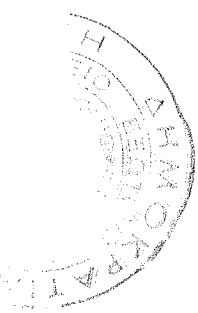
Χθές ήταν κάτω από δεσμα, σήμερα δεσμεύει τον τύρανο
με άθραυστα δεσμά.

Χθές ήταν καταδικασμένος, σήμερα προσφέρει
ελευθερία στους καταδίκους.

Χθές οι λειτουργοί του Πιλάτου Τον περιγελούσαν
σήμερα οι φύλακες του Άδη Τον είδαν και έτρεμαν.

Προς το τέλος του κηρύγματος του Αγίου Επιφανίου,
μαθαίνουμε τα εξής:

Ο Αδάμ στράφηκε προς όλους τους από τους
περασμένους αιώνας συγκρατούμενους και είπε, "Ακούω τον
ήχο των βημάτων Κάποιου που έρχεται προς εμάς, και αν
Αυτός καταδεχθεί να έρθει σε αυτό το μέρος θα
ελευθερωθούμε από τα δεσμά, και αν τον δούμε ανάμεσά μας
θα ελευθερωθούμε από τον Άδη! Και όπως ο Αδάμ είπε αυτά
και άλλα παρόμοια στους συγκρατούμενους του, ο Κύριος
μπήκε μέσα κρατώντας τον Σταυρό ως όπλο της νίκης. Τότε ο
Αδάμ ο πρωτόπλαστος που τον είδε, κτύπησε το στήθος του
γεμάτος ευφορία και φώναξε σε όλους. "Ο Κύριος μου είναι
με όλους σας". Και ο Ιησούς απάντησε και είπε στον Αδάμ
"και μετά του πνεύματός σου" και πιάνοντας το χέρι του

είπε, "Σήκω επάνω εσύ που κοιμάσαι, - Έγειρε ο καθεύδων, - και ανάστα εκ νεκρών και ο Χριστός θα σε φωτίσει (Εφ. 5:14). Εγώ είμαι ο Θεός σου που για χάρη σου έγινα υιός σου, για χάρη σου και για χάρη των απογόνων σου, και τώρα λέω και με εξουσία διατάζω τους αλυσοδεμένους, ελάτε εμπρός! και αυτοί που είσθε στα σκοτάδια φωτιστείτε!

Κι εκείνοι που κοιμάστε εγερθείτε! Σας διατάζω, Έγειρε ο καθεύδων! (σήκω επάνω εσύ που κοιμάσαι) δεν σε δημιούργησα να είσαι κρατούμενος στον Άδη ως αιχμάλωτος. Ανάστα εκ νεκρών γιατί εγώ είμαι η Ζωή των νεκρών. Ανάστα δημιούργημά μου, ανάστα η Δική μου μορφή που έγινες επίσης κατ'εικόνα σαν και εμένα! Ανάστα ας φύγουμε απ'εδώ! "Εσύ είσαι, σε εμένα και εγώ είμαι σε σένα, είμαστε ένας αδιαίρετος άνθρωπος. Για χάρη σου ο Θεός έγινε υιό σου, για χάρη σου ο Κύριος πήρε την μορφή του υπηρέτη, για χάρη σου Εγώ που είμαι επάνω από τους ουρανούς κατέβηκα στην γή και ακόμη κάτω από την γή, για σένα που είσαι άνθρωπος, Εγώ έγινα επίσης άνθρωπος αβοήθητος ελεύθερος ανάμεσα στους νεκρούς.

ΜΙΑ ΕΡΩΤΗΣΗ

Αν η Κάθοδος του Σωτήρα μας στον Άδη ήταν γεγονός που έσωσε μόνο τις ψυχές που ήταν φυλακισμένες μόνο μέχρι εκείνη την στιγμή όπως λένε μερικοί, τότε γιατί οι Βίοι των Αγίων αναγράφουν αφηγήσεις για ψυχές που σώθηκαν από τον Άδη αιώνες αργότερα?

Σίγουρα ελπίζω να διαβάζετε τους Βίους των Αγίων.

ΑΝΕΞΙΧΝΙΑΣΤΟ ΕΛΕΟΣ

ή

η Αγία Θέκλα διασώζει

Μέρος Πρώτο

του Μητροπολίτου Εφραίμ της Βοστώνης

Έχουμε καταλήξει να πιστεύουμε ότι ο Θεός με το ανεξιχνίαστο Έλεός του και με τις προσευχές των Αγίων θα χορηγήσει σε κάποιο σημείο στην ανθρωπότητα την ευκαιρία να ακολουθήσει ή να απορρίψει την διδασκαλία Του. Έχουμε φτάσει σε αυτό το συμπέρασμα από τις διδασκαλίες που βρίσκουμε στους Βίους των Αγίων και στα συγγράμματα των Πατέρων της Εκκλησίας.

Με την βοήθεια του Θεού ελπίζουμε να σας παρέχουμε τα κείμενα αυτά σε δόσεις καθώς τα προετοιμάζουμε.

Παρακάτω σαν πρώτη γεύση αυτών των Ιερών Κειμένων παρέχουμε μερικά κείμενα από τον βίο της Αγίας Θέκλας της πρωτομάρτυρος, καθώς επίσης και κάποια σχόλια για την ζωή της από τον μεγάλο Άγιο και Πατέρα της Εκκλησίας Ιωάννη τον Δαμασκηνό.

Από τον Βίο της Αγίας Θέκλας

Η Αγία Θέκλα, έχοντας λάβει την ίδια ποινή με αυτούς που διέπραξαν ιεροσυλία, επρόκειτο να ριφθεί στα θηρία, επειδή τόλμησε να σχίσει τα ρούχα του άρχοντα. Η αγία παρθένα ζητώντας μία χάρη από τον ανθύπατο ζήτησε να παραδοθεί στην φύλαξη μιάς εντίμου γυναικός. Η Θέκλα επιθυμούσε να φυλάξη τον εαυτό της αμόλυντο έως την τρίτη ημέρα που θα αντιμετώπιζε τα θηρία. Αυτός υπάκουσε στο

αίτημά της και την προφυλάκισε σε μία ευγενέστατη και πλούσια χήρα ονόματι Τρύφαινα, που πρόσφατα είχε χάσει την κόρη της Φαλκονίλλα

Η Τρύφαινα τότε πήρε την Θέκλα στο σπίτι. Κατά την διάρκεια των τριών ημερών η Τρύφαινα αγάπησε την Θέκλα πάρα πολύ. Όταν η Τρύφαινα είδε το αγγελικό πρόσωπο της Θέκλας και άκουσε τα μελίρρυτα λόγια της πόνεσε η ψυχή της που θα την αποχωριζόταν. Η Τρύφαινα έκλεγε όταν οδήγησαν την Θέκλα στον τόπο της καταδίκης. Βάζοντας στην άκρη την υψηλή της θέση η Τρύφαινα πήγε μαζί με άλλες γυναίκες στο αμφιθέατρο να παρακολουθήσει το θέαμα. Όλες οι νέες γυναίκες συμπάσχουσε για την Θέκλα έκλεγαν και κατήγγειλαν την άδικη ποινή.

Οι υπάλληλοι του δικαστηρίου έδεσαν την Μάρτυρα και την έριξαν στην αρένα με τα άγρια θηρία. Ένα από τα θηρία ήταν ένα αγριότατο λιοντάρι που όταν πλησίασε την Αγία Θέκλα εγκατέλειψε την έμφυτη αγριότητά του και έγινε ήμερο, γλύφοντας τα πόδια της παρθένου. Μια ταμπέλα επάνω έγραφε δείχνοντας το έγκλημα της Θέκλας:

"Ιερόσυλος: καταδικάστηκε σε θάνατο". Βλέποντας αυτή την σκληρή ποινή ο κόσμος ξαφνιάστηκε και είπε: "Αδίκως καταδικάζεται η αθώα"! Η Τρύφαινα προικισμένη με την θεία Χάρι μπήκε στην αρένα με τα θηρία. Πήρε την μάρτυρα και πήγε στο σπίτι της αγαλλόμενη.

Εκείνο το βράδυ κατά οικονομία Θεού η Τρύφαινα είδε σε όραμα την κόρη της Φαλκονίλλα⁶ που της είπε, "Μητέρα μου αγάπα την ξένη Θέκλα. Δέξου την ως κόρη σου αντί για μένα, γιατί είναι δούλη του Θεού. Αυτή μπορεί να

⁶ Η Φαλκονίλλα ήταν μία νεαρή ειδωλολάτρισσα που πέθανε αβάπτιστη.

παρακαλέσει τον Κύριο να με βάλει με τους δικαίους". Η Τρύφαινα τότε ξύπνησε και ανέφερε αυτό στην Θέκλα, λέγοντάς της, "Ω Θέκλα δεύτερο παιδί μου, σε παρακαλώ κάνε μου αυτή την καλωσύνη: Προσευχήσου στον Χριστό σου υπέρ αναπαύσεως και αιωνίου ζωής της κόρης μου, γιατί αυτό ζήτησε σε όραμα. Αμέσως η Αγία Παρθένα ύψωσε τα χέρια της και την φωνή της σε προσευχή στους ουρανούς και είπε, "Κύριέ μου, Ιησού Χριστέ, Υιέ του αληθινού και ζώντος Θεού επάκουσόν μου της δούλης σου και ανάπαυσον την ψυχή της Φαλκονίλλας στην ζωή την αιώνιο κατά το Άγιο Θέλημά Σου".

Όταν η Τρύφαινα άκουσε αυτήν την ικεσία χάρηκε.

• Λίγο αργότερα όμως λυπήθηκε για την Θέκλα και έκλεγε. Θυμήθηκε ότι ο Αλέξανδρος θα ξαναρχόταν να συλλάβει την Θέκλα να την θανατώσει⁷.

Από τα γραπτά του Αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού

Η πρωτομάρτυς Θέκλα δεν έσωσε την Φαλκονίλλα μετά θάνατον? Αλλά θα πείτε ότι ήταν άξια να το κάνει, γιατί ήταν η πρώτη μάρτυς και ήταν πρόπον να ακουστεί η προσευχή της. Αλλά εγώ σας λέω ναί ήταν η πρώτη μάρτυς, αλλά κοίτα για τι άνθρωπο έκανε αυτή την αίτηση: μιά ειδωλολάτρισσα, μιά εντελώς ανίερη υπηρέτρια άλλου κυρίου.

(Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός

Αναφορικά με Εκείνους Που Πέθαναν Στην Πίστη

P. G 95, 261-64)

⁷ Πνευματικά δικαιώματα (copyright) : Μονή Αγίων Αποστόλων, P.O. Box 3115, Buena Vista, CO.

Η Αγία Θέκλα κοιμήθηκε το 90 μ.Χ. Περίπου έξι δεκαετίες μετά την Ανάσταση του Χριστού και την κάθοδο στον Άδη. Και όπως θα δούμε ότι υπάρχουν και άλλες τέτοιες περιπτώσεις όπως καταθέτουν οι Πατέρες της Εκκλησίας.

Αιώνες αργότερα, ο Παράδεισος των Πατέρων του Παλλαδίου μας λέει τα ίδια πράγματα.

Κάποιος άνθρωπος έφυγε μακριά από τον κόσμο και είχε γυναίκα και επίσης μία κόρη που πέθανε πριν βαπτισθεί από τους μαθητές, και ο πατέρας της μοίρασε στους πτωχούς το μερίδιό της και αυτό της γυναίκας του, αλλά ποτέ δεν σταμάτησε να ικετεύει τον Θεό για την κόρη του που έφυγε απ'αυτό τον κόσμο αβάπτιστη.

Και μιά φωνή ακούστηκε καθώς προσευχόταν που είπε, "Βάπτισα την κόρη σου μήν έχεις λύπη". Όμως δεν πίστεψε. Και αυτή η φωνή που ήταν κρυμμένη του μίλησε πάλι και είπε, "Έεσκέπασε τον τάφο της και κοίτα (μέσα) και δεν θα την βρείς". Τότε πήγε στον τάφο της τον έσκαψε και δεν την βρήκε, εφ'όσον είχε αναχωρήσει και είχε τοποθετηθεί να αναπαυθεί με τους πιστούς⁸.

ΑΝΕΞΙΧΝΙΑΣΤΟ ΕΛΕΟΣ

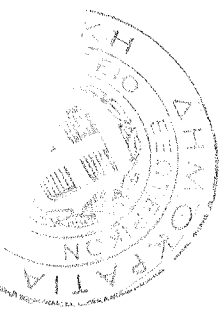
ή

περισσότεροι Άγιοι που Διασώζουν

Μέρος Δεύτερο

του Μητροπολίτη Εφραίμ της Βοστώνης

⁸ Ο Παράδεισος των Πατέρων, εκδότης W. Budge, εκδόθηκε από το St. Nectarios Press, Seattle, Ουάσιγκτον τόμος 2 σελ. 191-192 χρονολογία 1978

Στο προηγούμενο άρθρο διαβάσαμε για την Φαλκονίλλα στο Βίο της Αγίας Θέκλας καθώς και παρατηρήσεις του Αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού για την Φαλκονίλλα.

Είναι εμφανές ότι η Φαλκονίλλα με τις προσευχές της Αγίας Θέκλας κατά κάποιο τρόπο είχε την ικανότητα να μετανοήσει για την πρόην ειδωλολατρία της και να ασπασθεί την αλήθεια της Χριστιανικής Πίστεως την οποία δεν είχε ποτέ την ευκαιρία να ανακαλύψει στην ζωή της.

Πώς αλλιώς θα είχε καταφέρει να αξιωθεί της αναπαύσεως και της αιώνιας ζωής στην Βασιλεία του Θεού?

Παρακάτω παρουσιάζουμε περισσότερα παραδείγματα για το ανεξιχνίαστο έλεος του Θεού προς την ανθρωπότητα. Το πρώτο παράδειγμα είναι από τον Βίο της Αγίας Περπέτουας στην Καρθαγένη που μαρτύρησε το 203 μ.Χ. Την περιγραφή αυτή την έγραψε η ίδια η Αγία Περπέτουα όταν ήταν στην φυλακή λίγο πριν την εκτέλεσή της.

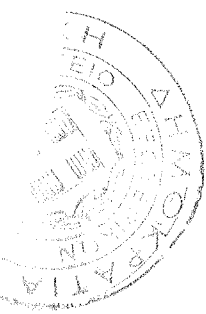
Σε ένα σημείο γράφει αυτό:

Μερικές μέρες αργότερα όταν είμαστε όλοι σε προσευχή ξαφνικά όπως προσευχόμεουν μίλησα και πρόφερα το όνομα Δηνοκράτης. Ξαφνιάστηκα γιατί το όνομα δεν είχε περάσει από το μυαλό μου μέχρι εκείνη την στιγμή. Και πόνεσα όταν θυμήθηκα τί συνέβη σε αυτόν. Αμέσως κατάλαβα ότι είχα το προνόμιο να προσευχηθώ γι'αυτόν.

Άρχισα να προσεύχομαι γι'αυτόν και να αναστενάζω βαθειά γι'αυτόν ενώπιον του Κυρίου. Το ίδιο βράδυ είχα το εξής όραμα.

Είδα τον Δηνοκράτη να βγαίνει έξω από μία σκοτεινή τρύπα, όπου εκεί υπήρχαν και άλλοι πολλοί μαζί του, πολύ

ζεστός και διψασμένος, χλωμός και βρώμικος. Στο πρόσωπό του ήταν η πληγή που είχε όταν πέθανε.

Πρέπει να πω ότι ο Δηνοκράτης ήταν αδελφός μου κατά σάρκα αλλά είχε φρικτά πεθάνει από καρκίνο στο πρόσωπο όταν ήταν επτά χρονών και ο θάνατός του ήταν πηγή απέχθειας για όλους. Επομένως γι'αυτόν έκανα την προσευχή μου. Υπήρχε μία μεγάλη άβυσσος ανάμεσά μας: κανείς μας δεν μπορούσε να πλησιάσει ο ένας τον άλλον. Εκεί που στεκόταν ο Δηνοκράτης υπήρχε μία δεξαμενή γεμάτη νερό, και το χείλος της ήταν πιο ψηλά από το ύψος του παιδιού, έτσι ο Δηνοκράτης έπρεπε να τεντώσει το σώμα του προς τα επάνω για να πιεί. Λυπόμουν γιατί παρ'όλο που η δεξαμενή είχε μέσα νερό, ο Δηνοκράτης δεν μπορούσε να πιεί εξ αιτίας του ύψους του χείλους. Τότε ξύπνησα συνειδητοποιώντας ότι ο αδελφός μου υπέφερε⁹. Αλλά ήμουν σίγουρη ότι μπορούσα να τον βοηθήσω στις δυσκολίες του, και προσευχόμουν γι'αυτόν κάθε μέρα έως ότου μας μετέφεραν στην στρατιωτική φυλακή. Γιατί έπρεπε να παλαίψουμε με τα θηρία στους στρατιωτικούς αγώνες που θα γίνονταν στα γεννέθλια του αυτοκράτορα Γέτα. Και προσευχόμουν για τον αδελφό μου μέρα και νύκτα με δάκρυα και στεναγμούς να μου χορηγηθεί αυτή η χάρη.

Την ημέρα που είμαστε κρατούμενοι με αλυσίδες, είδα αυτό το όραμα. Είδα το ίδιο μέρος που είχα δει ξανά, αλλά ο Δηνοκράτης ήταν ολοκάθαρος καλοντυμένος και ανανεωμένος. Είδα μία ουλή εκεί που ήταν η πληγή και

⁹ Προφανώς ο Δηνοκράτης ήταν αβάπτιστος όταν πέθανε.

Η ίδια η Αγία Περγέτουα ήταν νεοφώτιστη στον Χριστιανισμό κόρη γονέων ειδωλολατρών.

επίσης είδα την δεξαμενή που είχα ξαναδεί, που τώρα είχε το χείλος της κατεβασμένο στο ύψος της μέσης του παιδιού

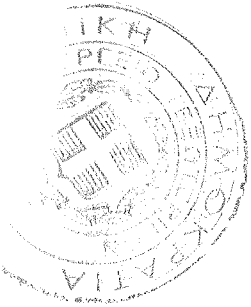
Και ο Δηνοκράτης συνέχιζε να πίνει νερό απ'αυτήν, και εκεί επάνω στο χείλος ήταν ένα χρυσό κύπελο γεμάτο νερό. Και ο Δηνοκράτης το πλησίασε και άρχισε να πίνει απ'αυτό, όμως το κύπελο παρέμεινε γεμάτο. Και όταν ήπιε αρκετό νερό άρχισε να παίζει όπως παίζουν τα παιδιά. Τότε ξύπνησα και κατάλαβα ότι ελευθερώθηκε από τα δεινά του.

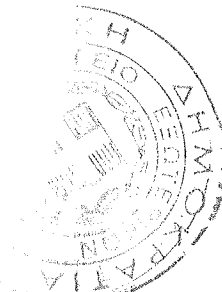
Προσέξτε ότι η περιγραφή δεν λέει ότι ο Δηνοκράτης ήταν στην δόξα και στην λαμπρότητα των Αγίων, αλλά μόνο ότι δεν υπέφερε πια και ότι "έπαιζε σαν παιδί". Ίσως όπως θα έλεγε ο Άγιος Εφραίμ ο Σύρος στους ύμνους του Παραδείσου, η διήγηση προσπαθεί να μας πεί ότι ο Δηνοκράτης είχε αξιωθεί να συμπεριληφθεί σε κάποια βαθμίδα του Παραδείσου σύμφωνα με την ικανότητά του.

Αυτό είναι ένα ακόμη παράδειγμα μιάς ψυχής που σώθηκε από τον Άδη. Και αυτός είναι τώρα ο τρίτος αιώνας "μετά" την Κάθοδο του Σωτήρα μας στον Άδη.

Αν αυτές οι περιγραφές είναι παραπλανητικές ή αιρετικές, τότε θα πρέπει κάποιος να αναρωτηθεί. Γιατί έχουν τιμηθεί και διαφυλαχθεί σαν θησαυροί στην μνήμη της Εκκλησίας μέσα σε όλους αυτούς του αιώνες? Αν ήταν παραπλανητικές, τότε θα έπρεπε να είχαν καταδικασθεί, έτσι ώστε να προφυλαχθούν οι άνθρωποι και να μην παρασυρθούν από το λάθος μήνυμά τους. Ωστόσο εμφανίζονται ξανά και ξανά και επαναλαμβάνονται και εγκρίνονται από επιφανείς Αγίους και Πατέρες της Εκκλησίας όπως θα δούμε.

Πρέπει να θυμόμαστε ότι η εκκλησία έχει εκατομμύρια Αγίους οι οποίοι όλοι διδάχθηκαν να προσεύχονται για την

σωτηρία των ανθρώπων, και διδάχθηκαν από τον Σωτήρα μας στο Ευαγγέλιο να: Αγαπάτε τους εχθρούς σας και ο μισθός σας θα είναι μεγάλος, και θα είστε παιδιά του Υψίστου, γιατί Εκείνος είναι καλός στους αχαρίστους και τους κακούς. Να είστε λοιπόν φιλεύσπλαγχοι όπως και ο Πατέρας σας είναι φιλεύσπλαγχος.

(Λουκ. 6: 35-36)

Φαίνεται ότι η Εκκλησία αισθανόταν ότι με τις προσευχές των Αγίων ο Θεός με το έλεός του, θα έδινε την ευκαιρία στους ανθρώπους να πιστέψουν σε Αυτόν ακόμη και μετά την κοίμησή τους και να ελευθερωθούν από τον Άδη. Αυτό οφείλεται όπως φαίνεται στο ότι οι Πατέρες της Εκκλησίας πίστευαν ότι η Κάθοδος του Χριστού στον Άδη είχε διαχρονικό χαρακτήρα και το έλεός Του θα επεκτεινέτο σε αυτούς που σε αυτή την ζωή δεν είχαν ποτέ την ευκαιρία να ακούσουν ή να "κατανοήσουν" (όπως θα έλεγε ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός) την αληθινή Χριστιανική διδασκαλία.

Η περιγραφή που είναι γραμμένη πιο κάτω που αφορά τον Άγιο Γρηγόριο τον Μέγα, Πάπα της Ρώμης (+604) πρωτοεμφανίστηκε τον 8ο αιώνα δηλαδή ένα αιώνα μετά την κοίμησή του. Αυτό δεν είναι ασυνήθιστο στους Βίους των Αγίων. Για παράδειγμα ο Κύριλλος ο Σκυθοπολίτης ο οποίος κατέγραψε τις ζωές πολλών επιφανών Αγίων της ερήμου της Ιουδαίας -και αυτές οι περιγραφές θεωρούνται αξιόπιστες και άψογες - έγραψε τον Βίο του Αγίου Σάββα του Ηγιασμένου περίπου ογδόντα χρόνια μετά την κοίμηση του Αγίου.

Ένα άλλο σημείο που είναι αξιοσημείωτο είναι το πόσο διαδομένες ήταν οι πεποιθήσεις μεταξύ των πρώτων

Ορθοδόξων Χριστιανών ότι οι προσευχές των Αγίων θα μπορούσαν να σώσουν ακόμη και απίστους από την τυρανία και τους πόνους του Άδη - ακόμη και αιώνες "μετά" την Κάθοδο του Σωτήρα μας στον Άδη.

Σύμφωνα με ένα περιστατικό που καταγράφηκε στον Βίο του Αγίου Γρηγορίου του Μεγάλου, ο Άγιος συγκινήθηκε με την αναφορά που άκουσε σχετικά με την δικαιοσύνη και την ταπεινοφροσύνη που έδειξε ο ειδωολάτρης αυτοκράτορας Τραϊανός προς μία πτωχή χήρα της οποίας ο γιός είχε σκωτωθεί. Συνεπεία αυτού ο Άγιος Γρηγόριος προσευχήθηκε και έλαβε από τον Θεό την διαβεβαίωση ότι η ψυχή του αυτοκράτορα ελευθερώθηκε από τον Άδη.

Παραθέτουμε αυτό που ο "οδηγός της Ορθοδοξίας και διδάσκαλος της ευσέβειας και αγιότητας" ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός είχε να πεί για τον Άγιο Γρηγόριο τον Μέγα:

Ο Γρηγόριος ο Διάλογος ο ανώτερος Επίσκοπος της Ρώμης όπως όλοι γνωρίζουν ήταν άνθρωπος ξακουστός για την ορθότητά του και την γνώση. Ακόμη λένε ότι ένας θεϊκός άγγελος τον βοηθούσε όταν τελούσε Λειτουργία. Μιά μέρα αυτός ο Γρηγόριος όπως πήγαινε μιά βόλτα σε ένα πέτρινο οδόστρωμα, στάθηκε προσεκτικά ακίνητος και πρόσφερε μιά ισχυρή προσευχή κατευθυνόμενη προς τον Κύριο που αγαπά τις ψυχές για την συγχώρηση των αμαρτιών του βασιλιά Τραϊανού. Αμέσως μετά που είπε αυτά άκουσε μιά φωνή απευθυνόμενη σε αυτόν από τον Θεό. "Εισάκουσα την προσευχή σου και δίνω συγχώρηση στον Τραϊανό. Αλλά δεν θα πρέπει να ξανά-απευθύνεις προσευχές σε μένα για τους

ειδωλολάτρες"¹⁰. Και για το ότι αυτή η ιστορία είναι αληθινή και άμεμπτη, όλη η Ανατολή και η Δύση είναι μάρτυρες.

Κοιτάξτε αυτό ξεπερνά ακόμη και αυτό που συνέβη με την Φαλκονίλλα. Γιατί εκείνη δεν ήταν συνεργούσα σε τίποτα άλλο κακό (πέραν της ειδωλολατρίας) αλλά ο Τραϊανός προκάλεσε τον θάνατο πολλών μαρτύρων. Εσύ είσαι θαυμάσιος Κύριε, και θαυμαστά τα έργα Σου! Δοξάζουμε την απίστευτη καλοσύνη Σου, γιατί πάντα κλίνεις προς την αγάπη της ανθρωπότητας.

(Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός

Αναφορικά με Εκείνους Που Πέθαναν Στην Πίστη

P. G 95, 261-64)

Πιστεύω ότι μπορούμε να είμαστε σίγουροι γι'αυτό δηλαδή ότι, τουλάχιστον, ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός προσεύχεται για την σωτηρία της ανθρωπότητας!

Ένας άλλος στύλος της Ορθοδοξίας λέει:

"Ορισμένοι άνθρωποι εισακούσθηκαν όχι μόνο όταν προσευχήθηκαν για τους πιστούς, αλλά και για τους απίστους. Για παράδειγμα η ευλογημένη Θέκλα μέσω της προσευχής της μετέφερε την Φαλκονίλλα από τον τόπο των αδίκων και ο Μέγας Γρηγόριος ο Διάλογος όπως λένε έσωσε τον αυτοκράτορα Τραϊανό"

(Άγιος Μάρκος της Εφέσου

Λουδοβίκος Petit και Γρηγόριος Hoffmann De

"Purgatorio" σελ. 71)

¹⁰ Επειδή ο Άγιος Γρηγόριος έζησε σε εποχή πριν οι Πάπες της Ρώμης γίνουν "αλάθητοι" μπορεί να έκανε το λάθος να συμπεριέλαβε το όνομα του Τραϊανού ανάμεσα σε αυτούς που μπορούν να μνημονεύονται στην προσκομιδή κατά την διάρκεια της Λειτουργίας των Πιστών, δηλ. μόνο άνθρωποι που είναι γνωστοί Ορθόδοξοι Χριστιανοί.

Ο Ρωμαιοκαθολικός διδάσκαλος Θωμάς Ακινάτης πίστευε ότι ο Άδης ήταν χωρισμένος σε τέσσερα τμήματα 1) καθαρτήριο, 2) την περιοχή όπου οι ψυχές των Πατριαρχών και των δικαίων της Παλαιάς Διαθήκης κατοικούσαν, 3) την περιοχή για τα αβάπτιστα παιδιά και 4) την περιοχή των αιωνίως καταδικασμένων. Προφανώς αισθανόταν ότι ο Χριστός κατέβηκε μόνο στην περιοχή του Άδη που οι ψυχές των δικαίων της Παλαιάς Διαθήκης κατοικούσαν, αν και η παρουσία του Χριστού ήταν κάπως "αισθητή" και σε άλλες περιοχές.

Από αυτό ο Άγιος Καθολικός της Γεωργίας Βησσαρίων ο Θαυματουργός (+1737) έβγαλε το συμπέρασμα ότι οι Λατίνοι δεν πίστευαν πραγματικά ότι ο Χριστός κατέβηκε στον Άδη, επειδή δεν καταλάβαιναν ότι ο Άδης ήταν ακόμη ανοικτός, ότι δεν υπήρχε τελική μομφή ή καταδίκη, όχι πριν την Τελική Κρίση. Έτσι τον δέκατο όγδοο αιώνα έγραψε την διατριβή "Ενάντια στους Λατίνους που λένε ότι ο Χριστός δεν κατέβηκε στον αιώνιο Άδη". Σε ένα σημείο στο έργο του ο Καθολικός Βησσαρίων γράφει τα εξής:

Λοιπόν ποιοί ήταν αυτοί που δεν πίστεψαν? Το Απροσπέλαστο Φώς κατέβηκε σε αυτούς που ήταν αιχμάλωτοι στον Άδη στο σκοτάδι και την σκιά του θανάτου και Αυτός κήρυξε στους νεκρούς, όπως είδαμε σε αυτά που έγραψε ο Απ. Πέτρος. Αυτοί που ήταν εντελώς σκοτεινιασμένοι με απιστία δεν δέχθηκαν τον ερχομό Του, ούτε ομολόγησαν την Θεότητά του, ούτε προσκύνησαν.

(Βεβαιώνουμε επίσης ότι) ο μέγας Αβραάμ δεν χρειάστηκε κήρυγμα, ούτε ο Ισαάκ και ο Ιακώβ, ούτε ο Νώε και ο Ιώβ, ούτε κανείς άλλος από τους προφήτες και από

τους δικαίους, γιατί είχαν ήδη προβλέψει τον ερχομό Του και επίσης την κάθοδό Του στον Άδη. Λοιπόν γιατί να χρειαστούν κήρυγμα ή πώς θα μπορούσαν να αποτύχουν να αναγνωρίσουν τον ερχομό Του σε αυτούς? Αλλά ο ίδιος είπε, "δεν ήρθα να καλέσω τους δικαίους αλλά τους αμαρτωλούς σε μετάνοια" και εκεί στον Άδη επίσης, κατέβηκε να καλέσει τους αμαρτωλούς και τους εκήρυξε

Και δεν εκπλήσσει το ότι ο Χριστός ο Κύριος, Αυτός που υπέστη θάνατο για τον άνθρωπο, έπρεπε να εξαγοράσει με το Αίμα του όχι μόνο αυτούς που άξιζαν το έλεός Του, αλλά επίσης και αυτούς που ήταν ανάξιοι. *Γιατί Αυτός χάρισε αυτή την εξουσία ακόμη και στους δούλους Του, ώστε αυτοί να ελευθερώσουν από τον Άδη τους ασεβείς και τους ανόμους, όπως έκανε ο Άγιος Γρηγόριος ο Μέγας στον ασεβή και άνομο αυτοκράτορα Τραϊανό, και όπως έκανε η πρωτομάρτυς Θέκλα για την κόρη Φαλκονίλλα, και επίσης ο Άγιος Γεώργιος και ο Άγιος Μακάριος, που ελευθέρωσαν από τον Άδη ιερείς των ειδώλων*

Όσο για σας υιοί της Καθολικής Εκκλησίας όπου είστε στερεωμένοι και οικοδομημένοι πάνω στα θεμέλια των Αποστόλων και προφητών των οποίων κεφαλή είναι ο Ιησούς Χριστός ο Εκλεκτός Λίθος και η Πέτρα της Ζωής, μην εγκαταλείπετε αυτό το θεμέλιο, ούτε να παραβιάζετε τα όρια που έθεσαν οι Πατέρες να είμαστε κληρονόμοι της αιώνιου ζωής μέσω του Ιησού Χριστού του Θεού μας στον οποίο ανήκει η δόξα η τιμή και η προσκύνηση, μαζί με τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα τώρα και πάντοτε και εις τους αιώνας των αιώνων Αμήν.

Επομένως σύμφωνα με αυτά τα κείμενα, όπως ο Χριστός διακήρυξε τα καλά νέα στις ψυχές στον Άδη και αυτοί που πίστεψαν ελευθερώθηκαν από τα βασανιστήρια, με παρόμοιο τρόπο οι Άγιοι με την δύναμη που τους έδωσε ο Χριστός ελευθέρωσαν τις ψυχές από τον Άδη, αιώνες μετά την Κάθοδό Του στον Άδη.

Όπως ο Χριστός ήρθε στον Άδη "να καλέσει όχι τους δικαίους αλλά τους αμαρτωλούς σε μετάνοια" έτσι και έδωσε την εξουσία στους Αγίους να καλούν με τις προσευχές τους τις περιπλανώμενες ψυχές στον Άδη σε μετάνοια, έτσι ώστε να μπορέσουν να πιστέψουν και - αν διαλέξουν σωστά - να ελευθερωθούν από τα βάσανά τους. Αλλά όλα αυτά είναι αποτέλεσμα του απέραντου και απερίγραπτου ελέους του Θεού.

Ως μοναχοί έχουμε ακούσει αυτές τις αφηγήσεις για χρόνια στις Μοναστηριακές αγρυπνίες και σε τραπεζικά αναγνώσματα και ήταν μόνο προς απάντηση σε ιερατικό ερώτημα που προχωρήσαμε και διατυπώσαμε γραπτώς αυτά που ήρθαν στην αντίληψή μας από αυτά τα ιερά κείμενα.

Ως Ορθόδοξοι Χριστιανοί θα πρέπει να έχουμε επίγνωση ότι αυτά είναι το τί η Εκκλησία έχει διδάξει και πίστευε για αιώνες. Βεβαίως αυτά είναι ζητήματα που πρέπει να εξετάζουμε όταν σκεπτόμαστε το σχέδιο του Θεού για την σωτηρία της ανθρωπότητας.

ΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

του Μητροπολίτου Εφραίμ της Βοστώνης

Ήταν Φθινόπωρο του 1987 όταν βρισκόμασταν σε ένα τουριστικό λεωφορείο πηγαίνοντας στο ιερό λείψανο του Αγίου Ιωάννου του Ρώσου στο νησί της Εύβοιας στην Ελλάδα. Η Εύβοια είναι ένα πολύ μεγάλο νησί, περίπου 100 μίλια μάκρος που βρίσκεται στην ακτή της Αττικής και βρέχεται από τα καταγάλανα νερά του Αιγαίου Πελάγους.

Μόλις είχαμε φτάσει από προσκύνημα στους Αγίους Τόπους και τώρα επισκεπτόμασταν μερικούς ιερούς τόπους στην Ελλάδα. Ο οδηγός του λεωφορείου μας ο Γιώργος (ποτέ δεν θα ξεχάσω το όνομά του) ήταν στο τιμόνι και πλησιάζαμε μία διασταύρωση όπου το λεωφορείο σταμάτησε. Όλοι όσοι ήταν στην αριστερή πλευρά του λεωφορείου μπορούσαν να δούν καθαρά τις δύο πινακίδες κυκλοφορίας που ήταν στην πλευρά τους. Μία πινακίδα έλεγε: ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ - ΜΗΝ ΕΙΣΕΡΧΕΣΘΕ. Και η άλλη έγραφε: ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ.

Μετά από μία στιγμιαία παύση στην διασταύρωση ο Γιώργος άρχισε να στρίβει αριστερά σε λάθος κατεύθυνση στον μονόδρομο. Όλοι από την αριστερή πλευρά του λεωφορείου ξέσπασαν σε μία κραυγή "Γιώργο τί κάνεις?" Είναι μονόδρομος! και λέει δεν επιτρέπονται λεωφορεία!!"

"Πατέρες ηρεμείστε!! Στην Ελλάδα όλοι αυτοί οι νόμοι είναι προαιρετικοί!"

(Κάτι που σε κάνει να αναρωτιέσαι: πώς μπορεί κανείς να κυβερνήσει αυτούς τους ανθρώπους??".

Κανόνες, κανόνες, κανόνες. Οι κανόνες είναι παντού και δεν αποφεύγονται. Τους χρειαζόμαστε, γιατί αν δεν τους είχαμε, θα υπήρχε παντού χάος. Θα καταστρεφόμαστε αστραπιαία αν δεν είχαμε κανόνες, κανονισμούς, παραινέσεις, οδηγίες, προειδοποιήσεις, νομοθεσίες, κατευθύνσεις, εντολές, ιερούς κανόνες και παρόμοια να μας κρατούν σε γραμμή, να μας διδάσκουν πώς να συμπεριφερόμαστε:

Οι Δέκα Εντολές

Οι κανόνες της Αγίας Γραφής:

"Αγάπα τους εχθρούς σου". Κάνε καλό σε αυτούς που σε καταδιώκουν". Προσευχήσου αδιάλειπτα". "Κράτα την Κυριακή, ημέρα αναπαύσεως"

"Κράτησε τις Παραδόσεις".

Κάνε αυτό, κάνε εκείνο, μην κάνεις αυτό, μην κάνεις εκείνο.

Ακόμη και η φύση έχει κανόνες για τον εαυτό της.

Μία παρθένα δεν μπορεί να γεννήσει παιδί.

Η μητέρα ενός παιδιού δεν μπορεί να είναι παρθένα.

Χωρίς μέσον επιπλεύσεως ο άνθρωπος δεν μπορεί να περπατήσει στην επιφάνεια του νερού.

Οι νεκροί δεν μπορούν να ξαναέλθουν στη ζωή.

Κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ.

Στην ερμηνεία του Ευαγγελίου του Λουκά 13:10-17 ο Άγιος Κύριλλος ο Αλεξανδρείας ρωτά: Για ποιόν είναι όλοι αυτοί οι κανόνες; - για τον Θεό ή για τον άνθρωπο; Αν οι κανόνες είναι για τον θεό, αλλοίμονό μας!, λέει ο Άγιος Κύριλλος. Εάν, για παράδειγμα, ο Θεός τηρούσε την αργία της Κυριακής και η φροντίδα και η πρόνοιά του για τα

δημιουργήματα σταματούσε και "έκανε διάλειμμα" τι θα γινόταν σε όλα αυτά; Η γη θα σταματούσε να γυρίζει στον άξονά της, η ατμόσφαιρα θα διελύετο, οι ωκεανοί θα εξατμίζονταν, οι κόσμοι θα συγκρούονταν. Θα γινόταν καταστροφή.

Ωστόσο, δόξα τω Θεό, οι κανόνες είναι για μας, όχι για τον Θεό. Ο Θεός κάνει τους κανόνες. Οι κανόνες μπορεί να εφαρμόζονται αυστηρά ή να ξεπεραστούν αργότερα από καλύτερους κανόνες, καθώς ωριμάζουν οι άνθρωποι. Οι κανόνες είναι δυνατόν να ανασταλούν για κάποιο χρονικό διάστημα, αν χρειαστεί. Ο Θεός που γνωρίζει και βλέπει τα πάντα πολύ καλύτερα από εμάς ξέρει πότε να τους εφαρμόσει πίεση και πότε να τους ελαττώσει. Απλώς και μόνο επειδή έδωσε σε μερικούς από εμάς την εξουσία να δένουμε και να λύνουμε δεν σημαίνει ότι Εκείνος παραιτήθηκε από αυτήν την εξουσία. Εκείνος είναι η κεφαλή της Εκκλησίας, όχι εμείς ούτε ο Πάπας της Ρώμης.

Σχετικά με όλα αυτά ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός γράφει:

"Επιθυμούμε να καταδείξουμε σε σας ότι ο υπέρμετρα καλός Θεός καταβάλλεται από την αγάπη του για την ανθρωπότητα. Για παράδειγμα, λέει: "Η Νινευή θα καταστραφεί", και όμως δεν καταστράφηκε γιατί η καλωσύνη Του ξεπέρασε τη δικαιοσύνη Του (Ιωνάς 3:4). Επίσης όσον αφορά τον Εζεκία, είπε: "Τακτοποίησε τα του οίκου σου, γιατί θα πεθάνεις και δε θα ζήσεις", κι όμως δεν πέθανε. (Δ' Βασιλειών 20:1-6). Επίσης στον Αχαάβ είπε: "Θα φέρω κακά (Γ' Βασιλειών 21:21), και όμως δεν το έκανε, αλλά είπε: "Βλέπεις πώς στον Αχαάβ εισχώρησε η λύπη; Γι'αυτό δεν θα

φέρω κακά στις μέρες του (Γ' Βασιλειών 21:29). Για μια ακόμη φορά η καλωσύνη Του επικράτησε απέναντι στην απόφασή του (να τιμωρήσει), όπως πράγματι συνέβη σε πάρα πολλές άλλες περιπτώσεις, και η αγάπη Του για την ανθρωπότητα πάντα θα επικρατεί, έως την Τελική Κρίση, οπότε και θα σημάνει το τέλος αυτής της πανηγύρεως¹¹ και δεν θα υπάρχει πλέον ευκαιρία για βοήθεια...."

Σχετικά με αυτούς που πέθαναν στην Πίστη, 14, Αγ.

Ιωάννου του Δαμασκηνού)

Με παρόμοιο τρόπο μπορεί κανείς να ελπίζει ότι οι παραινέσεις της Αγίας Γραφής που αφορούν "την στενή πυλη" (Λουκά 13:24) και το ότι "πολλοί είναι οι καλεσμένοι λίγοι όμως οι εκλεκτοί" (Ματθ. 22:14) και άλλες παρόμοιες περικοπές εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία όπως και οι προειδοποιήσεις του Θεού τις οποίες αναφέρει πιο πάνω ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός. Αλλά όλα αυτά εξαρτώνται βεβαίως αποκλειστικά από το έλεος του Θεού και την δική μας μετάνοια.

Έτσι σύμφωνα με τα όσα μας λέει ο σοφός Δαμασκηνός ο Θεός καθορίζει τους κανόνες και Αυτός μπορεί επίσης να τους καταργήσει ανάλογα με το τί θεωρεί Εκείνος κατάλληλο.

Ο Θεός μόνο γνωρίζει την καρδιά κάθε ανθρώπινης υπαρξης που έχει ζήσει ποτέ στη γή.

Έτσι λαμβανοντας υπ'όψιν ότι μόνον εκείνος έχει τη γνώση, και όχι εμείς, μονο Εκείνος είναι σε θέση να κρίνει δίκαια κάθε άνθρωπο.

¹¹ Πανηγυρις: Ο Άγιος Ιωάννης το γράφει αυτό ίσως ειρωνικά εννοώντας την χρονική περίοδο πριν την Τελική και φοβερή Ημέρα της Κρίσεως.

Εν τω μεταξύ εμείς χρειαζόμαστε τους κανόνες. Πρέπει να τηρούμε τις εντολές, *πρέπει* να υπακούουμε τις διδακαλίες Του, να φυλάττομε τις παραδόσεις που έχουμε λάβει είτε προφορικά είτε γραπτά, *πρέπει* να τηρούμε τις ιερές νηστείες και τους ιερούς κανόνες και τους νόμους του Θεού, γιατί αν δεν πράξουμε με αυτόν τον τρόπο θα βλάψουμε τους εαυτούς μας. Ο Θεός όμως δεν έχει ανάγκη από κανόνες ούτε από Κυριακές ούτε από νηστείες ούτε από κανόνες ή άλλα παρόμοια. Αυτός είναι στο τιμόνι. Αυτός ορίζει τους κανόνες για μας, γιατί είμαστε τα άτακτα παιδιά του.

Στο χρονικό αυτό σημείο μπορούμε μόνο να *ελπίζουμε* ότι η αγάπη Του για μας θα υπερισχύσει της δικαιοσύνης Του. Για το λόγο αυτό στην Θεία Λειτουργία και σε όλες τις ακολουθίες μας επαναλαμβάνουμε ξανά και ξανά "Κυριε ελέησον". Προς το παρόν θα πρέπει να τηρούμε και να κρατούμε όλους τους κανόνες.

Πριν μερικά χρόνια ένας από τους Μοναχούς του Μοναστηρίου της Μεταμορφώσεως με οδηγούσε στον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Μάρκου στο Ροσλιντέηλ της Μασσαχουσέττης. Ήταν Κυριακή πρωί, οπότε δεν υπήρχε κανένα αυτοκίνητο στο δρόμο. Φθάσαμε σε ένα κόκκινο φανάρι κυκλοφορίας σε μία διασταύρωση. Κοίταξα προς τα αριστερά, κοίταξα προς τα δεξιά. Αυτοκίνητα πουθενά. Θυμήθηκα το Γιώργο, τον οδηγό του λεωφορείου μας και τους "προαιρετικούς νόμους" του εκεί περα στην Ελλάδα. Έτσι παραφράζοντας την περικοπή του Ευαγγελίου είπα στον οδηγό μου: "ο νόμος έγινε για τον άνθρωπο, όχι ο άνθρωπος για το νόμο" (Μαρκ. 2:27). Δεν υπάρχουν αυτοκίνητα και έτσι μπορείς να περάσεις το φανάρι".

Δείχνοντας το κόκκινο φανάρι ο μοναχός οδηγός μου αποκρίθηκε: "Στασου και μάθε ότι εγώ είμαι ο Θεός (Ψαλμός 45 στίχος 10)".

Έτσι οι νόμοι είναι για τους ανθρώπους.

Επί πλέον αποτελεί προνόμιο του Θεού να είναι δίκαιος και επίσης αποτελεί προνόμιο δικό Του να επιτρέπει στη Θεία δικαιοσύνη Του να υπερνικηθεί από την αγάπη Του για την ανθρωπότητα και από το "μέγα έλεός" Του όπως η υμνολογία μας μας λέει ξανά και ξανά.

Το καθήκον μας είναι να τηρούμε τους κανόνες, να ελπίζουμε (και να προσευχόμαστε - όπως πάντα κάνουμε) για το έλεος του Θεού.

Εκδοτική σημείωση του Μητροπολίτου Εφραίμ: το ακόλουθο εξαιρετικό άρθρο γράφτηκε από τον Πρωτοπρεσβύτερο Σεραφείμ Johnson το 1992.

Υπάρχει Σωτηρία Έξω Από Την Παλαιο-Ημερολογητική Ορθόδοξη Εκκλησία;

Είναι λυπηρό το γεγονός ότι πολλοί από εκείνους πο διαφωνούν με την ακλόνητη στάση για την Ορθόδοξη Πίστη της Αγίας Ορθόδοξης Εκκλησίας της Βορείου Αμερικής (HOGNA) ισχυρίζονται ότι αυτός ο οργανισμός διδάσκει ότι όποιος δεν είναι μέλος του "είναι καταδικασμένος να πάει στην κόλαση". Πρόκειται για μία πολύ σοβαρή κατηγορία η οποία αν αληθεύει θα αποδείκνυε ότι η ίδια η HOGNA έχει εγκαταλείψει την Χριστιανική Πίστη. Πολλοί από αυτούς οι οποίοι προέβησαν σε αυτόν τον ισχυρισμό έχουν έρθει στην Ορθοδοξία από μία από τις Δυτικές εκκλησίες, είτε

Προτεσταντικές είτε Ρωμαιοκαθολικές. Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία έχει πατροπαράδοτα διδάξει ότι τα βρέφη που πεθαίνουν αβάπτιστα δεν μπορούν να πετύχουν τίποτα περισσότερο από το Limbo, μια κατάσταση ανώτερη από την κόλαση, αλλά σημαντικά κατώτερη από τον Παράδεισο, στην οποία θα αισθάνονται την φυσική ευτυχία αλλά όχι την υπερφυσική μακαριότητα.¹² Οι Προτεστάντες μεταρρυθμιστές (Λούθηρος, Καλβίνος, κλπ.) προχωρούν ακόμη περισσότερο και διδάσκουν ότι όλοι όσοι δεν έχουν δεχθεί το Χριστό σε αυτήν τη ζωή θα καταδικαστούν στην κόλαση. Οι "Ευαγγελικοί" Προτεστάντες συνεχίζουν να διδάσκουν αυτό το δόγμα, αλλά τα περισσότερα φιλελεύθερα είδη του Προτεσταντισμού έχουν σε μεγάλο βαθμό χάσει το ενδιαφέρον τους για το ζήτημα της σωτηρίας. Δυστυχώς όταν πρώην Προτεστάντες και Ρωμαιοκαθολικοί βαπτίζονται στην Ορθοδοξία, συνήθως κουβαλούν μαζί τους πολλές αποσκευές από το παρελθόν τους. Εδώ πρόκειται για έναν τομέα τον οποίο πολλοί από αυτούς ίσως δεν μπόρεσαν να εξετάσουν, έτσι είναι αρκετά πιθανόν να ερμηνεύουν την στάση της ΗΟΓΝΑ περισσότερο από την άποψη των δικών τους προηγούμενων δογματικών αποχρώσεων παρά με έναν Ορθόδοξο τρόπο. Και δεν είναι κάτι το ασυνήθιστο η διαπίτωση ότι ακόμη και εκείνοι, που έχουν μεγαλώσει μέσα στην Ορθοδοξία μέσα σε αυτήν την χώρα, έχουν επηρεασθεί από τις απόψεις των ισχυροτέρων Προτεσταντών και

¹² Bullough, S., Ρωμαιοκαθολικισμός, σελ. 83-84. Ο Ρωμαιοκαθολικισμός διδάσκει ότι οι ενήλικοι ωστόσο μπορούν να επιτύχουν την σωτηρία τους μέσω της "επιθυμίας του βαπτίσματος" ακόμη και εάν δεν έχουν λάβει το φυσικό βάπτισμα. Αυτή η διδασκαλία αν και διατυπωμένη διαφορετικά έχει ομοιότητες με αυτές της Ορθοδοξίας.

Ρωμαιοκαθολικών που τους περιβάλλουν. Εξ αιτίας του λόγου αυτού είναι σημαντικό να αρχίσουμε να κοιτάζουμε προσεκτικά τις διδασκαλίες της Ορθόδοξης Εκκλησίας για την σωτηρία αυτών που δεν είναι μέλη της Εκκλησίας.

Είναι αλήθεια ότι ο Άγιος Κυπριανός της Καρχηδόνας και άλλοι Πατέρες δήλωσαν ότι "έξω από την Εκκλησία δεν υπάρχει σωτηρία". Ωστόσο αν κανείς παρατηρήσει τις πραγματικές δηλώσεις τους, γρήγορα βλέπει ότι συζητούν ορισμένες ειδικές καταστάσεις: είτε την περίπτωση εκείνων που υπήρξαν μέλη της Εκκλησίας και εν συνεχεία συνειδητά και θεληματικά εγκατέλειψαν την Εκκλησία είτε την περίπτωση εκείνων των ειδωλολατρών που άκουσαν το Ευαγγέλιο και το απέρριψαν. Συνήθως δεν ασχολούνται ποτέ με την περίπτωση εκείνων που δεν άκουσαν ποτέ για τον Χριστό (ειδωλολάτρες, κλπ.) και δεν πολυεξετάζουν την περίπτωση αυτών που έχουν φύγει από την Εκκλησία "κατά λάθος" δηλαδή ακολουθώντας ιεράρχες τους οποίους εμπιστεύθηκαν ως Ορθοδόξους και οι οποίοι στην πραγματικότητα τους οδηγούσαν στην πλάνη χωρίς να το γνωρίζουν. Σε αυτές τις περιπτώσεις θα πρέπει να επιστρέψουμε σε ορισμένα χωρία της Αγίας Γραφής που μας διδάσκουν ότι ο Θεός θα κρίνει όλα τα έθνη με βάση το πόσο καλά υπηρέτησαν το Χριστό ακόμη και εάν δεν Τον εγνώριζαν (Ματθ. 25:32-46 και ειδικά ο στίχος 44)¹³. Στο

¹³ Ματθ. 25:32-46 : 32 καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὡσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, 33 καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. 34 τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· 35 ἐπέινασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἦμην καὶ συνηγάγετέ με, 36

Ευαγγέλιο του Αγίου Λουκά ο Κύριος μας λέγει ότι αυτοί που δεν ξέρουν το θέλημα του Θεού και κάνουν πράγματα άξια τιμωρίας θα λάβουν πολύ ελαφρότερη ποινή σε σχέση με αυτούς που το γνωρίζουν και δεν το υπακούουν (Λουκ. 12:47-48)¹⁴. Και ο Άγιος Παύλος διδάσκει ότι οι άνθρωποι θα κριθουν ανάλογα με το πόσο καλά υπακούουν στον Νόμο που είναι γραμμένος στην καρδιά τους ακομη και εάν βρίσκονται έξω από την Συμφωνία / Διαθήκη του Θεού με τους ανθρώπους σε αυτή τη ζωή. "Όσοι έχουν αμαρτήσαι χωρίς το νόμο θα αφανιστούν επίσης χωρίς το νόμο, και όσοι έχουν αμαρτήσαι με το νόμο θα κριθούν από το νόμο (γιατι όταν οι Εθνικοί που δεν έχουν το νόμο εκ φύσεως κάνουν τα

γυμνός και περιεβάλετέ με, ήσθηνσα και έπεσκέψασθέ με, έν φυλακῆ ἤμην και ἤλθετε πρὸς με. 37 τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα και ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα και ἐποτίσαμεν; 38 πότε δέ σε εἶδομεν ξένον και συνηγάγομεν, ἢ γυμνόν και περιεβάλομεν; 39 πότε δέ σε εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ έν φυλακῆ και ἤλθομεν πρὸς σε; 40 και ἀποκριθεῖς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. 41 Τότε ἐρεῖ και τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἠτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ και τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· 42 ἐπέινασα γὰρ και οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα και οὐκ ἐποτίσατέ με, 43 ξένος ἤμην και οὐ συνηγάγετέ με, γυμνός και οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενῆς και έν φυλακῆ και οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. 44 τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ και αὐτοὶ λέγοντες· κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνόν ἢ ἀσθενῆ ἢ έν φυλακῆ και οὐ διηκονήσαμέν σοι; 45 τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. 46 και ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

¹⁴ Λουκ. 12:47-48 : 47 ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος, ὁ γνούς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ και μὴ ἐτοιμάσας μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς· 48 ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, και ᾧ παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν.

πραγματα που ορίζει ο νόμος, αυτοί αν και δεν έχουν το νόμο, νόμος είναι ο ίδιος ο εαυτός τους που δείχνει τα έργα του νόμου γραμμένα στις καρδιές τους ενώ συγχρόνως μαρτυρεί και η συνείδησή τους και οι σκέψεις μεταξύ τους κατηγορούν η και απολογούνται) την ημέρα που ο Θεός θα κρίνει διά του Ιησού Χριστού τα μυστικά των ανθρώπων, σύμφωνα με το ευαγγέλιό μου" (Ρωμ. 2:12-16). Ο Απόστολος επίσης αρνήθηκε να κρίνει αυτούς που ήσαν έξω από την Εκκλησία, λέγοντας: "Τί δουλειά έχω εγώ να κρίνω αυτούς που είναι εκτός Εκκλησίας; Αλλά αυτούς που είναι έξω ο Θεός θα τους κρίνει" (Α' Κορ. 5:12-13). Από αυτά τα χωρία οι Πατέρες και θεολόγοι της Εκκλησίας έχουν καταλήξει σε ένα σταθερό συμπέρασμα για την κατάσταση αυτών που δεν υπήρξαν ποτέ ορατά μέλη της Εκκλησίας στη γη. Διάφοροι διδάσκαλοι έχουν εκφράσει τη ίδια γενική άποψη, γι'αυτό θα δώσουμε εδώ μόνο λίγα αντιπροσωπευτικά παραδείγματα.

Έτσι, για παράδειγμα ένας πολύ γνωστός Ρώσος θεολόγος αυτού του αιώνα διδάσκει:

Αλλά τα όρια της Εκκλησίας πέραν του θανάτου και οι πιθανότητες για την σωτηρία αυτών που δεν γνώρισαν το φως σε αυτήν τη ζωή παραμένουν μυστήριο του θείου ελέους για εμάς, το οποίο δεν τολμάμε να μετρήσουμε αλλά και στο οποίο δεν τολμάμε να θέσουμε ανθρώπινους δεσμούς¹⁵.

Και ο διάσημος Ρώσος θεολόγος του περασμένου αιώνα A.S. Khomyakov εξέφρασε τις ίδιες ιδέες:

Αφού η γήϊνη και ορατή εκκλησία δεν αποτελεί την πληρότητα και την ολοκλήρωση της συνολικής Εκκλησίας την οποία ο Κύριος έχει ορίσει να εμφανισθεί στην τελική

¹⁵ Lossky, V. Μυστικιστική Θεολογία της Ανατολικής Εκκλησίας, σελ. 235.

κρίση όλης της δημιουργίας, αυτή ενεργεί και γνωρίζει μόνον εντός των δικών της ορίων, και (σύμφωνα με τα λόγια του Απ. Παύλου στην Α' Κορ. 5:12)¹⁶ δεν κρίνει την υπόλοιπη ανθρωπότητα και κοιτάζει μόνον εκείνους ως αποκλεισμένους δηλ. σαν να πούμε μη ανήκοντες σε αυτήν που απέκλεισαν τον εαυτό τους. Τους υπόλοιπους από την ανθρωπότητα είτε είναι ξένοι ως προς την Εκκλησία είτε είναι ενωμένοι με αυτήν με δεσμούς που ο Θεός δεν θέλησε να της φανερώσει τους αφηνει στην κρίση της μεγάλης ημέρας. Η εκκλησία στη γη κρίνει μόνο τον εαυτό της σύμφωνα με τη χάρη του Πνεύματος και σύμφωνα με την ελευθερία που χορηγήθηκε σε αυτήν μέσω του Χριστού καλώντας επίσης την υπόλοιπη ανθρωπότητα στην ενότητα και την υιοθεσία του θεού εν Χριστώ, αλλά σε εκείνους που δεν ακούνε την επίκλησή της δεν απαγγέλλει ποινή γνωρίζοντας την εντολή του Σωτήρα της και Αρχηγού "ποιος είσαι εσύ που κρίνεις ξένον υπηρέτη" (Ρωμ. 14:4)¹⁷.

Ο Επίσκοπος Γρηγόριος (Grabbe) της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας Εκτός Ρωσίας μελετάει ολόκληρο αυτό το θέμα επί μακρόν.

Έχουμε ήδη εξηγήσει την έννοια της λυτρώσεως για τους Χριστιανούς. Όσο για την υπόλοιπη ανθρωπότητα συνίσταται στο γεγονός ότι το τείχος της κολάσεως (=Sheol, Hades) έχει καταρρεύσει. Η κάθοδος του Χριστού στην κόλαση και το κήρυγμά του εκεί κατέστησε δυνατή την διάβαση από εκεί στον Παράδεισο δηλαδή από μία κατάσταση μαρτυρίου σε μία κατάσταση ευλογίας. Πώς; Με

¹⁶ Α' Κορ. 5:12 τί γάρ μοι τούς ἕξω κρίνεις; οὐχὶ τούς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε;

¹⁷ Khomyakov A.S. Η Εκκλησία είναι μία, Μέρος 2, σελ. 18

την υιοθέτηση του κηρύγματος του Χριστού ακόμη και μετά θάνατον. Οι ειδωλολάτρες που δεν γνώριζαν για τον Χριστό στη Γη είναι στην ίδια θέση με το πλήθος της ανθρωπότητας της Παλαιάς Διαθήκης. Αρετές παρακινούμενες από την συνείδηση είναι προσιτές σε αυτούς αλλά η Χριστιανική αυτοτελειοποίηση είναι απρόσιτη σε αυτούς. Σχετικά με τη ζωή πέραν του τάφου αυτοί είναι όμοιοι με τους περισσότερους ανθρώπους της Παλαιάς Διαθήκης. Αυτοί οι άνθρωποι γνώρισαν τον Χριστό μόνον μετά τον θάνατο και έλαβαν την πιθανότητα να φύγουν από την κόλαση μαζί του. Οι ειδωλολάτρες επίσης που γνώρισαν το Χριστό μόνον μετά θάνατον είτε δέχθηκαν το κηρυγμά του και ενώθηκαν με την Εκκλησία είτε, διαφορετικά, πικραίνονται και παραδίδουν τον εαυτό τους στα βάσανα.

Πώς μπορούμε να συμβιβάσουμε τις εδώ εκφραζόμενες σκέψεις με τα δόγματα των Αγίων Πατέρων ότι η σωτηρία είναι αδύνατη έξω από την Εκκλησία; Πολύ απλά.

Κατ'αρχάς η ίδια η σωτηρία πρέπει να γίνει κατανοητή με έναν περισσότερο περιεκτικό τρόπο και να μην θεωρείται ως απλώς η λήψη ανταμοιβής για μία ενάρετη ζωή. Σωτηρία με όρους Χριστιανικούς σημαίνει αυτο-τελειοποίηση με την βοήθεια της Χάριτος του Αγίου Πνεύματος. Δεν υπάρχει τίποτε από όλα αυτά έξω από την Εκκλησία.

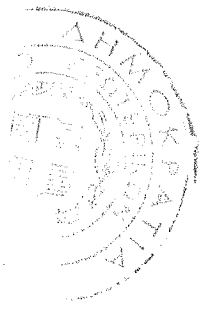
Δεύτερον η επίτευξη της μακαριότητας έξω από την Εκκλησία αποκλείεται σύμφωνα με τις ιδέες που εκφράσθηκαν παραπάνω, διότι απαραίτητος όρος γι'αυτήν

είναι η ένωση με την Εκκλησία **ακόμη και μετά τον θάνατο**. [τα έντονα στοιχεία προστέθηκαν από εμένα]¹⁸.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αβέρκιος (Taushev) των Συρακουσών - Αγίας Τριάδος επίσης της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας Εκτός Ρωσίας απάντησε στην ερώτηση για τη σωτηρία αυτών που ευρίσκονται έξω από την Εκκλησία ως ακολούθως:

"Το έλεος δεν εξαρτάται από εκείνον που θέλει ούτε από εκείνον που μοχθεί, αλλά από τον Θεό που δείχνει έλεος" λέει ο Απόστολος (Ρωμ. 9:16). Στην Εκκλησία μας δείχνεται ο δρόμος προς την σωτηρία και μας δίδονται τα μέσα με την βοήθεια των οποίων ο άνθρωπος καθαρίζεται ηθικά και έχει την άμεση υπόσχεση της σωτηρίας. Με αυτήν την έννοια ο Άγιος Κυπριανός της Καρθαγένης λέει ότι έξω από την Εκκλησία "δεν υπάρχει σωτηρία". Στην Εκκλησία δίδεται στους Χριστιανούς - και μόνο στους Χριστιανούς - αυτό το οποίο ο Απόστολος Πέτρος γράφει: "Η θεία δύναμή Του μας δώρησε όλα τα πράγματα που αφορούν τη ζωή και την ευσέβεια μέσω εκείνου που μας κάλεσε με δόξα και αρετή διά των οποίων μας δόθηκαν εξαιρετικά μεγάλες και πολύτιμες υποσχέσεις ότι μέσα από αυτά μπορείτε να γίνετε συμμετοχοί της Θεϊκής φύσεως έχοντας δραπετευσει από την διαφθορά που είναι στον κόσμο μέσω της ακολασίας. Αλλά επίσης για τον ίδιο ακριβώς λόγο να καταβάλετε κάθε προσπάθεια για να προσθέσετε στην πίστη σας την αρετή, στην αρετή τη γνώση, στην γνώση την εγκράτεια, στην

¹⁸ Grabbe, Επίσκοπος Γρηγόριος, "Η ενότητα και η μοναδικότητα της Εκκλησίας" Εκπαιδευτική σειρά Αγ. Νεκταρίου, Νο 29 σελ 11. Οποιοσδήποτε επιθυμεί απόλυτα να εισέλθει στην διδασκαλία της Ορθοδόξου Εκκλησίας σε αυτό το θέμα πρέπει να διαβάσει ολόκληρο το άρθρο.

εγκράτεια την υπομονή στην δε υπομονή την ευσέβεια, στην ευσέβεια την φιλαδελφία και στην φιλαδελφία την αγάπη. Διότι αν αυτά υπάρχουν και αφθονούν ούτε άγονοι θα είσθε ούτε άκαρποι στην γνώση του Κυρίου Ιησού Χριστού μας" (Β' Πέτρου 1 : 3-8). Τί μπορούμε να πούμε γι'αυτούς που είναι έξω, γι'αυτούς που δεν ανήκουν στην Εκκλησία; Ένας άλλος Απόστολος μας δίνει να καταλάβουμε "Διότι ποίαν αρμοδιότητα έχω να κρίνω τους έξω;..... Αλλά αυτούς που είναι έξω ο Θεός θα τους κρίνει" (Α' Κορ. 12-13). Αυτό σημαίνει ότι δεν έχουμε κανένα δικαίωμα να προκαθορίσουμε την τύχη τους. Ο Θεός "όποιον θέλει ελεεί" (Ρωμ. 9:18). Υπάρχει μόνο ένα πράγμα που θα πρέπει να προσέξουμε: "να ζήσουμε μία απόλυτα ενάρετη ζωή" όπως το εξέφρασε αυτός που έκανε την ερώτηση και τούτο σημαίνει να ζήσουμε σύμφωνα με τις εντολές της μακαριότητας. Αλλά αυτό είναι πέρα από τις δυνάμεις ενός ανθρώπου που είναι "έξω", ενός ανθρώπου που είναι έξω από την διδόμενη βοήθεια της θείας Χάριτος που είναι κρυμμένη στην Ορθόδοξη Εκκλησία του Χριστού.¹⁹

Ακριβώς η ίδια αντίληψη - ότι δεν ξέρουμε ποια είναι η κατάσταση αυτών των ανθρώπων και έτσι τους αφήνουμε στον Θεό, αρνούμενοι να θέσουμε όρια στο έλεός του, έχοντας εμπιστοσύνη ότι Αυτός είναι ικανός να τους ενώσει με την Εκκλησία Του ακόμη και μετά θάνατον - διδάσκεται

¹⁹ Taushev, Αρχιεπίσκοπος Αβέρκιος Vorposy i Otveti [Ερωτήσεις και Απαντήσεις] σελ. 28. Αξίζει να προσέξουμε ότι ο Επισκοπος Γρηγόριος είναι αντιπροσωπος της πιο πατροπαράδοτης θεολογικής σχολής της Ρωσίας, ανανεωμένης από τον Μητροπολίτη Αντώνιο (Khrapovitsky) ενώ ο Αρχιεπίσκοπος Αβέρκιος ομιλεί για την σχολή της Ρωσικής σχολαστικής θεολογίας αλλά και οι δύο συμφωνούν στο ερώτημα της σωτηρίας για αυτούς που είναι έξω από την Ορθόδοξη Εκκλησία.

επίσης και από τους θεολόγους εκπροσώπους της Ελληνικής Ορθοδοξίας²⁰.

Ίσως σε αυτό το σημείο ο αναγνώστης αναγνωρίσει ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία δεν διδάσκει ότι οι ειδωλολατρές και οι όμοιοι είναι κατ'ανάγκη καταδικασμένοι, αλλά τί γίνεται με τους αιρετικούς και τους σχισματικούς; Οι Άγιοι Πατέρες διδάσκουν ότι τέτοιου είδους άνθρωποι υπόκεινται στην καταδίκη του Θεού αλλά και αυτούς ακόμη τους αφήνουν στον Θεό να τους κρίνει αφού δεν μπορούμε να γνωρίζουμε τα αληθινά κίνητρα ή την ενοχή τους.

Κάποιος ίσως μπει στον πειρασμό να ερωτήσει ποιός ο λόγος για κάποιον να είναι Ορθόδοξος, αφού φαίνεται ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία διδάσκει ότι η σωτηρία βρίσκεται ακόμη και σε αυτούς που δεν ενώθηκαν μαζί της κατά την διάρκεια της γήινης ζωής τους. Στην πραγματικότητα μπορεί να φαίνεται ότι κρατάμε ακόμη το ενδεχόμενο ότι οι αιρετικοί και οι σχισματικοί μπορούν να επιτύχουν τη σωτηρία. Αλλά ενώ αυτό είναι ενδεχόμενο μέσα στο πλαίσιο του ελέους του Θεού, είναι επίσης πολύ δύσκολο και αβέβαιο. Θα πρέπει να λάβετε υπ'όψιν σας αυτό που ο επίσκοπος Γρηγόριος Grabbe γράφει σχετικά με αυτούς τους ανθρώπους:

Αλλά πόσο τρομερές είναι οι μαρτυρίες των Αγίων Πατέρων αναφορικά με την μοίρα των αιρετικών και των σχισματικών! Αυτές οι μαρτυρίες, βεβαίως, κυρίως αναφέρονται σε εκείνους οι οποίοι εν όσω ήσαν στη γη βρίσκονταν σε πόλεμο με την Εκκλησία, δηλαδή αγωνίστηκαν ενάντια στο Χριστό σχίζοντας τον άραφο

²⁰ Για παράδειγμα Ανδρούτσος Κ. Δογματική της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας σελ. 266-267.

χιτώνα Του. Αλλά ούτε είναι εύκολο για τον χλιαρό αιρετικό να ενωθεί με την Εκκλησία. Το γεγονός είναι ότι εάν η αυτοτελειοποίηση είναι δυνατή σε κάποιο βαθμό μετά τον θάνατο (μόνο μέχρι την τελική κρίση φυσικά), παρ'όλα αυτά η ηθική κατάσταση του ανθρώπου μετά τον θάνατο αποτελεί μόνο μία συνέχεια της κατάστασης στην οποία τον βρήκε ο θάνατος ακριβώς όπως συμβαίνει και με την ωριμότητα κατά την οποία (ωριμότητα) εκείνες οι αρχές που υιοθετήθηκαν από κάποιον κατά την παιδική ηλικία και την νεότητα βρίσκουν την ανάπτυξη και την εφαρμογή τους. Συνεπώς τα σφάλματα ακόμη και εκείνων που δεν υπήρξαν συνειδητά σε άμεσο πολεμο με την Εκκλησία του Χριστού θα δημιουργούν παρεμβολή στη ένωσή τους με την Εκκλησία. Βεβαίως γι'αυτούς, όπως και για τους ειδωλολάτρες, τα καλά έργα, το έλεος, η αγάπη προς τον πλησίον δεν μένουν χωρίς όφελος. Τους προετοιμάζουν και αυτούς να ενωθούν με την Εκκλησία μετά θάνατον. Αλλά οποιαδήποτε ηθική διδασκαλία η οποία έχει διαστρευλωθεί από τους αιρετικούς θα σταθεί εμπόδιο στην μετάνοια, η οποία είναι απαραίτητη για την ένωση με την Εκκλησία και τα καλύτερα των έργων μπορεί να αποδειχθούν ότι είναι μόνον επιφανειακά, προσφέροντας έτσι στην ψυχή ουδέν όφελος στην πραγματικότητα²¹. Αυτό το δικανικό σύστημα της ηθικής διδασκαλίας που τηρείται από τους Δυτικούς αιρετικούς, για παράδειγμα, δεν μπορεί να

²¹ Τέτοια είναι, για παράδειγμα, τα έργα του ελέους, χωρίς πραγματική αγάπη γι'αυτούς που υποφέρουν, που γίνονται από κάποιον που θέλει να δείξει πόσο αξίζει ενώπιον του Θεού ή, ακόμα χειρότερα, για την απόκτηση μάταιης δόξας. Η δογματική διαστραύλωση επίσης όταν βασίζεται σε ηθικές αρχές και επομένως μπορεί να κάνει φιλανθρωπικά έργα που δεν θα καθαρίσουν την ψυχή αλλά θα την σκοτεινιάσουν [σημείωση στο πρωτότυπο]

αγνοηθεί μέσα σε αυτό το γενικό πλαίσιο. Η θέα των καλών έργων ως προτέρημα ενός ανθρώπου μπορεί να καταστεί εμπόδιο στην ταπεινή μετάνοια και η πεποίθηση κάποιου ότι είναι σωστός μπορεί να οδηγήσει στην αμφισβήτηση της Θείας δικαιοσύνης.

Έχω στο μυαλό μου τα λόγια του Σωτήρα: "Πολλοί θα μου πουν εκείνη την ημέρα, Κύριε, Κύριε, δεν επροφητεύσαμε στο όνομά Σου, και στο όνομά Σου δεν εβγάλαμε δαιμόνια και στο όνομά σου δεν εκάναμε πολλά θαύματα; Και τότε θα ομολογήσω σε αυτούς, Ποτέ δεν σας εγνώρισα, φύγετε από εμένα εσείς οι εργάτες της ανομίας" (Ματθ. 7:22-28). Αναμφίβολα αυτά τα λόγια αναφέρονται σε αιρετικούς που είναι τόσο αμετανόητοι που ακόμη και κατά την Τελική Κρίση λογομαχούν με το Θεό και μέσα στην πλάνη τους εκσφενδονίζουν κατηγορίες εναντίον Του. Αν κάποιος μπορεί να συλλάβει την μετά θάνατον ψυχολογία ενός τέτοιου ανθρώπου που έχει περάσει όλη τη ζωή του σε μία κοινωνία χωρισμένη από την Εκκλησία, θα καταλάβει το πόσο δύσκολο γι'αυτόν είναι να μετανοιώσει και να ενωθεί με την Εκκλησία. Χωρίς να εμμείνουμε πάρα πολύ σε αυτό το σημείο, ας δείξουμε μερικά εμπόδια. Αυτοί θα δουν τις αμαρτίες τις οποίες θεωρούσαν ήδη συγχωρημένες να είναι ακόμη φορτωμένες επάνω τους με όλο τους το βάρος και ότι αυτοί οι άνθρωποι τους οποίους είχαν συνηθίσει να τους θεωρούν αγίους θα παραδοθούν σε φοβερά βάσανα ακούγοντας τα λόγια του Σωτήρα που αναφέραμε πιο πάνω. Κάτω απο τέτοιες συνθήκες, δεν είναι πιο εύκολο για κάποιον να δεχθεί το Χριστό όταν δεν ήξερε τίποτα για εκείνον στο παρελθόν παρά εάν αυτός ο καποιος είχε μία

διαστραυλωμένη αντίληψη γι'Αυτόν η οποία ήδη έχει ριζώσει μέσα του;

Μήπως ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος δεν ενοούσε αυτό όταν είπε "Με λάθος δόγματα δεν υπάρχει κέρδος ακόμη και με καλή ζωή, όπως ακριβώς και το αντίθετο είναι αληθινό: τα καλά δόγματα δεν ωφελούν με μιά ζωή διεφθαρμένη" (*Ομιλία του Ευαγγελίου του Ιωάννου του Θεολόγου 8, βιβλίο 2 σελ. 447*);

Πόσο εύκολο είναι για κάποιον που ζεί έξω από την Εκκλησία να ενδώσει στην γκρίνια εναντίον του Θεού ο Οποίος δεν τον αξίωσε να γεννηθεί μέσα στην αγκαλιά της Εκκλησίας! Πόσο εύκολο είναι αντί για ταπεινή προσευχή για την αποδοχή του ακόμη και την "δωδεκάτη ώρα" μέσα στην κοινότητα της Εκκλησίας να φουντώνει με μίσος εναντίον αυτών που κατηγορεί για το λάθος! Και οποιοδήποτε είδος μίσους, οποιοδήποτε είδος θυμού δημιουργεί χωρισμο από τον Θεό.

Επιπλέον ας μη ξεχνάμε ότι, όταν στεκόμαστε προ του προσώπου του Θεού, εκείνος που απλώς πείσθηκε για την αλήθεια της Εκκλησίας δεν θα ενωθεί μαζί της (πως θα μπορούσε να μην πεισθεί γι'αυτό βλέποντας την δόξα Της πρόσωπο με πρόσωπο?) αλλά θα ενωθεί μαζί Της μόνον εκείνος που είναι άγιος γι'αυτό, δηλαδή, όταν η πνευματική του προδιάθεση είναι αρκετά αγνή. Μόνον ένας που παρά την αποξένωσή του από την Εκκλησία, έχει αναπτύξει στον εαυτό του τις αρετές της αγάπης και της ταπεινώσεως, μπορεί με την βοήθεια του Θεού να περάσει μέσα απ'αυτήν την δοκιμασία. Αλλά αυτό είναι απλώς μιά εικασία μας, η οποία, όσον αφορά τους αιρετικούς και τους σχισματικούς, δεν έχει

γερές βάσεις στα γραπτά της Εκκλησίας γιατί είναι η ίδια η Εκκλησία που δείχνει την μοναδικότητα και επομένως τον απολύτως αληθινό τρόπο προς σωτηρία. Αυτή καλεί τους υιούς της σε πλήρη τελειότητα, και δεν ενθαρρύνει αυτούς που ελπίζουν να πετύχουν την μακαριότητα χωρίς Εκείνη και χωρίς τα σωτήρια δώρα της Θείας Χάριτός της. Γιατί αν η σωτηρία είναι δύσκολη για τον καθένα μας, γι'αυτούς που έχουν αναγεννηθεί με το Άγιο Βάπτισμα, που έχουν λάβει τα δώρα του Αγίου Πνεύματος στο Χρίσμα, που έχουν ελευθερωθεί από τις αμαρτίες τους με το μυστήριο της Μετανοίας, που συμμετέχουν στο Σώμα και Αίμα του Κυρίου, με μιά λέξη, που χρησιμοποιούν όλα γενικά τα πλούτη της Εκκλησίας του Χριστού, τότε πώς μπορεί κάποιος που δεν τα έχει όλα αυτά να σωθεί²²?

Η ΗΟCNA και η μητέρα της η Αληθινή Ορθόδοξος Εκκλησία στην Ελλάδα ποτέ δεν διαφοροποιήθηκαν από τους υπόλοιπους Ορθοδόξους για την σωτηρία ή την καταδίκη αυτών που είναι έξω από την Ορθόδοξη Εκκλησία στην γή, και μιά από τις πιο διακεκριμένες ενορίες της ΗΟCNA πράγματι δημοσίευσε τις σκέψεις του Επισκόπου Γρηγορίου που προαναφέραμε σε Αγγλική μετάφραση ώστε να γίνουν γνωστές στους Ορθοδόξους Χριστιανούς στην Αμερική.

Αλλά τί λέει, τότε, η ΗΟCNA για τις μοντέρνες "Ορθόδοξες" Εκκλησίες και τα μέλη τους? Δεν διδάσκει τουλάχιστον ότι είναι καταδικασμένες? Η Ορθόδοξη Εκκλησία διδάσκει ότι υπάρχουν όρια στην ορατή Εκκλησία

²² Επίσκοπος Γρηγόριος, *op. cit.*, σελ. 12-13
σελ. 41

στην γή και ότι ορισμένες διδασκαλίες και ενέργειες βγάζουν κάποιον έξω απ'αυτά τα όρια.

Οι Οικουμενικές Σύνοδοι και οι κανόνες της Εκκλησίας όρισαν τα θεμέλια της Εκκλησίας. Όποιος απορρίπτει τα δόγματα και τους κανόνες που ορίζουν είναι έξω από την Εκκλησία στην γή, άσχετα τί τίτλο κρατάει ή πόσες αρχαίες Εκκλησίες-κτίρια κατέχει. Εάν εσύ εγκαταλείψεις την υπηκοότητά σου στην αρχική πατρίδα σου, δεν είσαι πλέον υπήκοός της, το ίδιο αληθεύει και εάν εγκαταλείψεις την υπηκοότητά σου στην Ορθόδοξη Εκκλησία του Κυρίου, δεν είσαι πια Ορθόδοξος Χριστιανός.

Η ΗΟCNA κοιτάζει τα άλλα σωματεία που ισχυρίζονται ότι είναι Ορθόδοξες Χριστιανικές Εκκλησίες και βλέπει ότι έχουν αρνηθεί τα θεμελιώδη δόγματα και τους κανόνες των Οικ. Συνόδων και της Ορθοδόξου Εκκλησίας σε ολόκληρη την ιστορία. Σε απάντηση λέει ότι κατά την κρίση της τέτοια σωματεία δεν είναι πλέον μέρος της Ορθοδόξου Εκκλησίας, αν και αρχικά ήρθαν από εκείνην, αφού δεν φέρουν πλέον τα σημάδια της ιδιότητας της Ορθοδόξου Εκκλησίας, και είναι πιθανόν πολλά απ'αυτά τα σωματεία να συμφωνούν μαζί μας ότι δεν είναι πλέον μέρος αυτής της παραδόσεως της Ορθοδοξίας την οποία θεωρούν ντεμοντέ και άκατάλληλη για τις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής".

Όσο μπορούμε θα προσπαθήσουμε να κρατήσουμε τα δόγματα και τις πράξεις (κανόνες) της Ορθοδόξου Εκκλησίας αμετάβλητες, πιστεύοντας ότι έτσι διατηρούμε την ενότητα μας με τον Κύριο και Σωτήρα μας Ιησού Χριστό. Φοβόμαστε γ'αυτούς που δεν διατηρούν αυτή την ενότητα αλλά δεν κρίνουμε την σωτηρία τους. Λέμε ότι κατά την κρίση μας δεν

είναι πλέον μέλη της Ορθοδόξου Εκκλησίας και έτσι δεν μπορούμε να μοιραστούμε μαζί τους την προσευχή και τα Ιερά Μυστήρια, αλλά ως προς την τελική τύχη τους μόνο ο Θεός είναι ο Κριτής τους και τους αναθέτουμε στο έλεός Του. Για να συνοψίσουμε την άποψή μας γι'αυτούς που φεύγουν από την Ορθοδοξία, δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα καλύτερο από το να παραθέσουμε τα λόγια του Αγίου Μαξίμου του Ομολογητού (+662) όταν υφίστατο διωγμό διότι αρνιόταν να ακολουθήσει τους αποστάτες Πατριάρχες της Ανατολής στην εποχή του. Οι διώκτες του τον ρώτησαν "Τότε μόνο εσύ θα σωθείς και όλοι οι άλλοι θα χαθούν;" Και απάντησε, "Όταν όλοι οι άνθρωποι στην Βαβυλώνα λάτρευαν το χρυσό είδωλο οι Τρεις Παίδες δεν καταδίκασαν κανένα στον όλεθρο. Δεν ασχολήθηκαν οι ίδιοι με τις πράξεις των άλλων, αλλά φρόντισαν μόνο για τον εαυτό τους να μην φύγουν από την αληθινή ευσέβεια.

Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο όταν πέταξαν τον Δανιήλ στην φωλιά των λιονταριών δεν καταδίκασε κανέναν απ'αυτούς που εκπληρώνοντας τον νόμο του Δαρείου, δεν θέλησαν να προσευχηθούν στον Θεό, αλλά κράτησε στον νού του το δικό του καθήκον, και επιθυμούσε να πεθάνει παρά, ενάντια στη συνειδήσή του, να αμαρτήσει με το να παραβεί τον νόμο του Θεού. Θεός φυλάξει να μην καταδικάσω κανέναν ή πώ ότι εγώ μονάχα θα σωθώ! Ωστόσο προτιμότερο να πεθάνω παρά να αποστατήσω με οποιοδήποτε τρόπο από

την αληθινή πίστη και να υποφέρω κατά συνέπεια τα βάσανα της συνειδήσεως"²³

ΟΧΙ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ

ή

Αλοha (χαίρετε), Χριστός ο Θεός
του Μητροπολίτη Εφραίμ της Βοστώνης

Πρόσφατα κάποιος έγραψε ότι ο Μητροπολίτης της Βοστώνης (δηλ. εγώ ο ίδιος) διδάσκει την πλάνη ότι θα δοθεί "δεύτερη" ευκαιρία στον Άδη να απορρίψουμε ή να αποδεχθούμε τις διδασκαλίες του Χριστού.

Όταν ρώτησα που βρήκε αυτή την διδασκαλία στα γραπτά του Μητροπολίτη Εφραίμ, ανέφερε το ακόλουθο κείμενο από το άρθρο "Εγειρε ο Καθεύδων".

"Ουσιαστικά, αυτό που ο Άγιος Φιλάρετος (και οι Πατέρες της Εκκλησίας) λένε είναι ότι, προκειμένου να κρίνει δίκαια την ανθρωπότητα, ο Σωτήρας μας θα δώσει σε κάθε άτομο που έζησε ποτέ στη γη την ευκαιρία να ασπασθεί ή να απορρίψει τη διδασκαλία Του. Είτε αυτό συμβεί ενώ το άτομο εξακολουθεί να ζει είτε αυτό συμβεί στον Άδη - οποτεδήποτε και αν συμβεί - αυτός ή αυτή θα έχει την ευκαιρία να κάνει αυτήν την επιλογή."

²³ Birchall, C., Η ζωή του Αγίου Πατρός μας Αγίου Μαξίμου του Ομολογητού σελ. 38

Στα παραπάνω ο επικριτής μας εκφράζει την αντίθεσή του: "Δεν υπάρχει τίποτα (sic) γραμμένο από τους Αγίους Πατέρες που υποστηρίζει αυτή την ιδέα. Εγώ χρησιμοποίησα την λέξη "δεύτερη" γιατί αυτή η αποκαλούμενη ευκαιρία στην άλλη ζωή που "όλοι" θα έχουμε κάνει τις ευκαιρίες που θα μας δοθούν σε αυτή την ζωή λιγότερο επείγουσες.

Πόσο εύκολο είναι να βάλεις λόγια στα στόματα των ανθρώπων!

Το "Έγειρε ο Καθεύδων" μας λέει ότι σε όλους θα δοθεί η ευκαιρία είτε σε αυτή την ζωή είτε στην άλλη (δεν λέει "και σε αυτή την ζωή και στην άλλη").

Επίσης, όταν οι άνθρωποι λένε πράγματα όπως "Δεν υπάρχει τίποτα γραμμένο από τους Αγίους Πατέρες που υποστηρίζει αυτή την ιδέα", - θα πρέπει να υποθέσουμε ότι αυτοί οι άνθρωποι έχουν διαβάσει όλα τα γραπτά των Αγίων Πατέρων και είναι σε θέση να λένε αυτό.

Λοιπόν, στην πραγματικότητα, τα πατερικά κείμενα που διαβάσαμε έχουν πολλά να πούν γι'αυτό το θέμα. Άλλοι πολύ πριν από την εποχή μας, έχουν ρωτήσει γι'αυτά ακριβώς τα θέματα: Ποιός ωφελήθηκε από την Κάθοδο του Σωτήρα μας στον Άδη? Σε ποιόν διακήρυξε το Ευαγγέλιο Του στον Άδη? Ποιόν έσωσε από τον Άδη, και ποιός μπήκε στον Παράδεισο?

Σε αυτά τα ερωτήματα, οι Άγιοι Πατέρες απάντησαν με διαφορετικούς τρόπους, και ο ίδιος Πατέρας μερικές φορές έδωσε διαφορετική απάντηση, ανάλογα, ίσως, με τους ανθρώπου στους οποίους απευθυνόταν.

Σε γενικές γραμμές, μπορούμε να πούμε ότι οι Ανατολικοί Πατέρες έτειναν να είναι πιο αισιόδοξοι για το

ποιοί δέχθηκαν το κήρυγμα του Σωτήρα μας στον Άδη, ενώ οι Δυτικοί συγγραφείς ήταν πιο απαισιόδοξοι. Περισσότερα γι' αυτό αργότερα.

Ο επικριτής μας, όπως είδαμε πιο πάνω, έγραψε "χρησιμοποίησα την λέξη "δεύτερη" επειδή αυτή η λεγόμενη ευκαιρία στην άλλη ζωή που θα έχουν "όλοι" κάνει τις ευκαιρίες που θα μας δοθούν σε αυτή την ζωή λιγότερο επείγουσες".

Ποιές "ευκαιρίες;" Αφού το "Έγειρε ο Καθεύδων" μιλούσε καθαρά για ανθρώπους που δεν τους δόθηκε ποτέ η ευκαιρία να ακούσουν το αληθινό (δηλαδή το μη ψεύτικο) Ορθόδοξο Χριστιανικό μήνυμα - για ποια "δεύτερη" ευκαιρία μιλάει ο επιστολογράφος μας?

Τί μπορούμε να πούμε για τη Χαβάη?

Τί μπορούμε να πούμε για τα εκατομμύρια ανθρώπων, για παράδειγμα, που ζούσαν στα νησιά της Χαβάης για αιώνες πριν εμφανισθούν οι Ευρωπαίοι ιεραπόστολοι στις ακτές τους για πρώτη φορά τον δέκατο ένατο αιώνα? Ποιά "ευκαιρία" δόθηκε σε αυτούς να ακούσουν το Χριστιανικό μήνυμα πριν από τότε?

Και τί "Χριστιανικό" μήνυμα έφεραν οι Προτεστάντες φίλοι μας? Την θεωρία περί ικανοποίησης του Άνσελμου, τις διδασκαλίες του Αυγουστίνου για προκαθορισμένη και κληρονομική ενοχή, των ιδιωτική ερμηνεία των Αγίων Γραφών, κ.τ.λ., κ.τ.λ., κ.τ.λ. Δηλαδή επρόκειτο για ένα διαστρεβλωμένο Χριστιανικό μήνυμα το οποίο άκουσαν οι Χαβαΐτες.

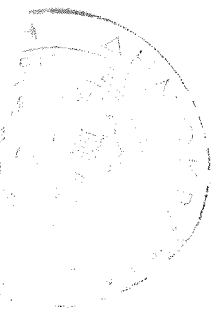
Αν ο επιστολογράφος μας θεωρήσει αυτό ως "ευκαιρία" για κάποιον να ασπασθεί ή να απορρίψει το Χριστιανικό μήνυμα σε αυτή την ζωή, τότε γιατί να κάνουμε όλη αυτή την φασαρία και τον κόπο να υποστηρίξουμε την αληθινή Χριστιανοσύνη - την αληθινή Ορθόδοξη Χριστιανοσύνη?

Στην πραγματικότητα, στους ανθρώπους της Χαβάης προσφέρθηκε μιά εσφαλμένη ερμηνεία της Χριστιανοσύνης, και έτσι πώς είναι δυνατόν αυτοί να σταθούν στο ίδιο επίπεδο με αυτούς που ήταν και είναι εκτεθειμένοι στην αληθινή Ορθόδοξη Χριστιανοσύνη? Ομοίως, όταν στους Μεθοδιστές ή τους Λουθηριανούς, για παράδειγμα, παρουσιάσθηκε *μόνο* μία οικουμενιστική εκδοχή της Ορθοδόξου Χριστιανοσύνης, έχουν ακούσει την *αλήθεια*? Λοιπόν, πώς μπορούν αυτοί να θεωρηθούν ισοδύναμα υπόλογοι με αυτούς που γνώρισαν την αληθινή Ορθοδοξία?

Πράγματι ο Άγιος Δωρόθεος της Γάζης δείχνει ακριβώς αυτό στην εργασία του με τίτλο *Δεν Θα Επρεπε Να Κρίνουμε Τον Πλησίον Μας*.

Ο Άγιος γράφει:

Θυμάμαι μιά φορά άκουσα την ακόλουθη ιστορία. Ένα πλοίο με δούλους έριξε άγκυρα σε μία συγκεκριμένη πόλη όπου ζούσε μία αγία παρθένα, ολόψυχα αγωνιζόμενη στην ασκητική ζωή. Μαθαίνοντας ότι το πλοίο έφθασε χάρηκε, γιατί ήθελε να αγοράσει για τον εαυτό της ένα μικρό κοριτσάκι. Σκέφθηκε "θα πάρω ένα κοριτσάκι και θα το μεγαλώσω μόνη μου ώστε ποτέ να μην γνωρίσει την κακία αυτού του κόσμου". Έτσι, έστειλε να φωναξουν τον λοστρόμο, και διαπίστωσε ότι είχε δύο κοριτσάκια όπως ακριβώς εκείνη ήθελε. Ευχαρίστως και αμέσως πλήρωσε

αγοράζοντας ένα από τα δύο κοριτσάκια για τον εαυτό της. Ο λοστρόμος αναχώρησε αλλά δεν είχε προχωρήσει πολύ όταν συνάντησε μιά άθλια χορεύτρια. Η χορεύτρια είδε το άλλο κοριτσάκι που ήταν μαζί του και αποφάσισε ότι το ήθελε. Έτσι, συμφώνησε στην τιμή και η χορεύτρια έφυγε με το άλλο κοριτσάκι.

Βλέπετε το μυστήριο του Θεού? την κρίση Του? Ποιός μπορεί να την ερμηνεύσει? Η αγία παρθένα πήρε το ένα κοριτσάκι και το μεγάλωσε με φόβο Θεού εμποτιζοντάς το με κάθε αρετή, διδάσκοντάς της κάθε λεπτομέρεια της μοναστικής ζωής και κάνοντάς την ικανή να αντιληφθεί τις άγιες εντολές του Θεού.

Το άλλο δύστυχο κοριτσάκι πάρθηκε από την άθλια χορεύτρια και το έκανε όργανο του διαβόλου. Τί άλλο θα μπορούσε να την διδάξει η ταραχώδης ζωή παρά την καταστροφή της ψυχής της? Τί μπορούμε να πούμε γι'αυτή την φοβερή κρίση? Και τα δύο κοριτσάκια ήταν μικρά και τα δύο πουλήθηκαν χωρίς να ξέρουν που πηγαίνουν και το ένα τέθηκε στα χέρια του Θεού ενώ το άλλο δόθηκε στον διάβολο. *Είναι δυνατόν αυτό που ο Θεός ζητά από το ένα να το ζητά και από το άλλο? Με κανένα τρόπο! Το ένα είχε μάθει για την κρίση και την Βασιλεία του Θεού και έζησε με τα λόγια του Θεού ημέρα και νύκτα. Το άλλο αξιολύπητο παιδάκι ποτέ δεν ήξερε ούτε άκουσε τίποτα καλό, αντιθέτως έμαθε όλα τα αισχρά και δαιμονικά. Πώς τότε θα μπορούσε κανείς να απαιτήσει τα ίδια μέτρα για τα δύο?*

Γι'αυτό ο άνθρωπος δεν μπορεί να γνωρίζει τίποτα για την κρίση του Θεού.

Μόνο ο Θεός είναι Αυτός που καταλαβαίνει και μπορεί να κρίνει τα πάντα όπως Εκείνος ξέρει.

(παρ. 73-4)

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος στην ομιλία του "Ομιλία περί Νεκροταφείου και Σταυρού" γράφει:

Έτσι ο Χριστός με τον θάνατό του, δέσμευσε τον επικεφαλής των ληστών και τον δεσμοφύλακα δηλ. τον διάβολο και τον θάνατο, και μετέφερε τους θησαυρούς τους, δηλ. ολόκληρη την ανθρώπινη φυλή στο βασιλικό θησαυροφυλάκιο Ο ίδιος Βασιλιάς ήρθε στους φυλακισμένους

(Ομιλία περί Νεκροταφείου και του Σταυρού PG 49: 395-396)

"Ολόκληρη η ανθρώπινη φυλή;" Ακόμη και οι Χαβαΐτες?

Τί λέτε για τους Χαβαΐτες που έζησαν πολλούς αιώνες αργότερα? Να τι λέει ο Άγιος Κύριλλος της Αλεξανδρείας γι'αυτούς:

Ο θάνατος απρόθυμος να νικηθεί, νικήθηκε, η διαφθορά μετασχηματίστηκε, το ακατανίκητο πάθος καταστράφηκε ενώ ο Άδης αρρωστημένος με υπερβολική απληστία και ποτέ ικανοποιημένος με τους νεκρούς διδάσκεται, ακόμη και παρά την θέλησή του, αυτά που δεν θα μπορούσε να είχε μάθει στο παρελθόν. *Διότι όχι μόνο παύει να διεκδικεί αυτούς που ακόμη πρόκειται να πέσουν (στο μέλλον) αλλά επίσης ελευθερώνει αυτούς που ήδη έχουν συλληφθεί, υποκείμενος σε μία θαυμαστή καταστροφή με την δύναμη του Σωτήρα μας ...* Έχοντας κηρύξει στα πνεύματα στον Άδη, τα κάποτε ανυπάκοα, Εκείνος βγήκε έξω νικητής με το να αναστήσει

τον ναό Του ως αρχή της ελπίδας μας και με το να δείχνει στην φύση (μας) τον τρόπο της αναστάσεως των νεκρών, και δίνοντάς μας μαζί της και άλλες ευλογίες επίσης.

(Πέμπτη Εορταστική Επιστολή Ρ.Γ. 77 σελ. 473)

Ο Άγιος Ρωμανός ο Μελωδός λέει το ίδιο πράγμα:

Όχι μόνο εσύ (Άδη) θα δώσεις πίσω αυτούς που έχεις πάρει και αυτούς που έχω αναστήσει και τώρα παίρνω μαζί Μου, όπως φεύγω από δώ,

αλλά και εκείνοι που στο μέλλον θα σταλούν σε σένα θα αναστηθούν

(Κοντάκιο 45 πηγή *chretiennes* 125, 594)

Σύμφωνα με την *οκτάηχο* (συντεταγμένη από τον Άγιο Ιωάννη τον Δαμασκηνό) ο Χριστός "κατέβηκε ακόμη και στον Άδη και διέλυσε το σκοτάδι εκεί, και εφώτισε με το φώς της Αναστάσεως τα έθνη" (στίχοι για το "Κύριε εκέκραξα" ήχος πλ. α')²⁴

Στην συνέχεια επίσης στην *οκτάηχο*, βρίσκουμε τα εξής:

Σ'Αυτόν που κατήργησε την εξουσία του θανάτου και ο οποίος αναστήθηκε με δόξα από τον τάφο, σώζοντας το γένος των ανθρώπων δώστε δόξα, ώ εσείς οι ιερείς

(Ωδή 8η του Όρθρου της Κυριακής ήχος βαρύς)

Και επίσης:

Έχοντας αναστήσει όλους τους νεκρούς από τις σκοτεινές αβύσσους με το να δώσει το χέρι του που παραχωρεί την ζωή, Χριστός ο Θεός, ο Χορηγός της ζωής,

²⁴ Στα Χριστιανικά συμφραζόμενα, η Ελληνική λέξη που χρησιμοποιείται εδώ, έθνη μπορεί να σημαίνει "ειδωδολάτρεις" "ειδωλολατρικά έθνη" ή "εθνικά". Αυτή η αλλαγή στην έννοια της λέξεως μπήκε στην Ελληνική γλώσσα από την επίδραση της μεταφράσεως των Εβδομήκοντα της Παλαιάς Διαθήκης.

πρόσφερε την Ανάσταση στην θνητή φύση γιατί αυτός είναι ο Σωτήρας και η Ανάσταση και η Ζωή όλων, και ο Θεός των όλων.

(Κοντάκιο Όρθρου Κυριακής ήχος πλ. β')

Ένα Σύντομο Ταξίδι Στην Ισπανία

Πράγματι, θα ήταν κάπως περίεργο να πιστέψουμε ότι ο Σωτήρας μας κατέβηκε στον Άδη ξύπνησε τους κοιμησμένους νεκρούς ειδωλολάτρες - οι οποίοι ποτέ δεν είχαν δει ή ακούσει πριν γι'Αυτόν - μόνο για να διακηρύξει σε αυτούς: "Χαρείτε! Χειροκροτήστε εσείς όλα τα έθνη! Σας φέρνω ειδήσεις μεγάλης χαράς! Είστε όλοι καταδικασμένοι αιωνίως!!"

Μέχρι τώρα, θα πρέπει να παραδεχθούμε ότι δεν έχουμε διακρίνει αυτή την κυνική διδασκαλία στην χαρμόσυνη και θριαμβευτική υμνολογία της εκκλησίας για την Ανάσταση του Χριστού

Λέει το Ευαγγέλιο "Εκείνοι που έκαναν το καλό θα αναστηθούν για ζωή. Και αυτοί που έκαναν το κακό θα αναστηθούν για καταδίκη (Ιωάν. 5:29). Ποιοί είναι αυτοί που έχουν κάνει το καλό, και ποιοί είναι αυτοί που έχουν κάνει το κακό? Αυτή είναι ερώτηση που μόνο ο Θεός μπορεί να απαντήσει. Πώς ξέρουμε αν ακόμη και ένας άγριος διώκτης των Χριστιανών, όπως ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Τραϊανός, θα μπορούσε σε κάποια στιγμή της ζωής του να είχε αισθανθεί μία βαθιά θλίψη και να είχε κλαψει για το γεγονός ότι η ίδια η κόρη του - που είχε γίνει Χριστιανή - υπέφερε μαρτύρια με τις δικιές του εντολές? Στην πραγματικότητα δεν γνωρίζουμε. Μόνον ο Θεός γνωρίζει.

Βεβαίως, μετά θάνατον, δεν υπάρχει αλλαγή στον ανθρώπινο χαρακτήρα. Αλλά εδώ μιλάμε συγκεκριμένα γι'αυτούς που ποτέ δεν άκουσαν το Ευαγγέλιο του Χριστού κατά την διάρκεια της ζωής τους. Η Ανάσταση του Χριστού ελευθέρωσε όλους αυτούς τους νεκρούς επίσης, δίνοντάς τους την ευκαιρία να επιλέγουν - σύμφωνα με τον χαρακτήρα και τις αρετές που καλλιέργησαν στην ζωή, σύμφωνα με την συνείδησή τους ως άνθρωποι που "δεν είχαν τον Νόμο, αλλά εκ φύσεως έκαναν αυτά που περιλαμβάνονται στον Νόμο" (Ρωμ. 2:14). Αυτή θα είναι η ευκαιρία τους, θα έχουν την επιλογή, επιτέλους, να εκφράσουν τις τύψεις τους για την πρόην ειδωδολατρία τους και να πιστέψουν και να δεχθούν τον αληθινό Θεό, τον Χριστό, ο οποίος μέχρι εκείνη την στιγμή, ήταν για εκείνους "ο Άγνωστος Θεός".

Το δόγμα ότι δεν υπάρχει μεταστροφή στον Άδη για τους νεκρούς ειδωδολάτρες οι οποίοι δεν είδαν ποτέ και δεν άκουσαν ποτέ για τον Χριστό στην ζωή τους διακηρύχθηκε πράγματι στην Ισπανία, στην Σύνοδο του Τολέδο το 625μ.Χ. Αυτό επιβεβαιώθηκε από την Σύνοδο του Τολέδο το 633μ.Χ. - η ίδια Σύνοδος που επίσης προσέθεσε το *filioque* στο Σύμβολο της Πίστεως! Αυτές οι δυσάρεστες εξελίξεις στην Δύση ήταν λόγω της ολέθριας επιρροής των διδαγμάτων του Αυγουστίνου του Hippo, σύμφωνα με τον οποίο η συντριπτική πλειοψηφία της ανθρωπότητας - εξ αιτίας της κληρονομική ενοχής - είναι προορισμένη για την αιώνια καταδίκη.

Ενώ αποτελεί διδασκαλία της Εκκλησίας ότι σε αυτούς που είναι εκτός του οίκου των πιστών και γεννήθηκαν προ Χριστού δόθηκε η ευκαιρία να αποδεχθούν ή να απορρίψουν τον Χριστό όταν κατέβηκε στον Άδη, επιδιώξαμε να καταδείξουμε σε πολλά άρθρα ότι οι Βίοι των Αγίων, τα

γραπτά πολλών Πατέρων της Εκκλησίας και η υμνολογία της Εκκλησίας μας παρέχει την ίδια δυνατότητα (άν όχι πιθανότητα) και για αυτούς που γεννηθηκαν μετά Χριστόν. Και οι δύο ομάδες έζησαν και πέθαναν χωρίς να γνωρίζουν για τον Χριστό και, ως εκ τούτου, δεν τους δόθηκε ποτέ η ευκαιρία να αποδεχθούν ή να απορρίψουν Αυτόν.

Τι το ιδιαίτερο υπάρχει στην "προ Χριστού" ομάδα που της δίδεται η επιλογή, κατ'αντιδιαστολή προς την "μετά Χριστόν" ομάδα που δεν της δίδεται?

Η κάθοδος του Σωτήρα μας στον Άδη και τα κηρύγματά του εκεί είναι δόγματα της Εκκλησίας. Οι Άγιοι Πατέρες, όπως προαναφέραμε νωρίτερα, δεν έχουν ομοφωνία για το ποιός ακολούθησε και ποιός δεν ακολούθησε Αυτόν στον Παράδεισο.

Αυτή η έλλειψη ομοφωνίας καθιστά αυτό το συγκεκριμένο στοιχείο ως *θεολογούμενο* (μιά διδασκαλία που δεν έχει ορισθεί ως δόγμα). Αλλά έχουμε παραθέσει άφθονα στοιχεία από πολλές Ορθόδοξες Χριστιανικές πηγές για να ρίξουμε φώς σε αυτή την ερώτηση ώστε ο καθένας να μπορέσει να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα γι'αυτό το θέμα.

Επιστρέφουμε στην Χαβάη

Έτσι όπως είδαμε στα κείμενα που παραθέσαμε νωρίτερα, σύμφωνα με τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο, τον Άγιο Κύριλλο Αλεξανδρείας, τον Άγιο Ρωμανό τον Μελωδό και τον Άγιο Ιωάννη τον Δαμασκηνό, όχι μόνο οι δίκαιοι της Παλαιάς Διαθήκης, αλλά ακόμη και οι κάτοικοι της Χαβάης που έζησαν αιώνες "μετά" την Κάθοδο του Σωτήρα μας στον Άδη, θα μπορούσαν να λογαριαστούν άξιοι να ακούσουν το κήρυγμα του Σωτήρα μας και να τους δοθεί η

πρώτη ευκαιρία να αποδεχθούν ή να απορρίψουν την διδασκαλία Του και έτσι, να αποδεχθούν ή να απορρίψουν την σωτηρία.

Όχι "δεύτερες" ευκαιρίες. Ακόμη και αν ζείς στην Χαβάη (άν και ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός είναι πρόθυμος να δώσει το όφελος της αμφιβολίας σε ανθρώπους που δεν "αντιλαμβάνονταν" το Χριστιανικό μήνυμα όταν ζούσαν και ο Άγιος Αμφιλόχιος της Ικονίας είναι διατεθειμένος να πάει ακόμη πέρα από αυτό).

Μόνον ο Θεός γνωρίζει ποιός έχει ακούσει το αληθινό Του μήνυμα της σωτηρίας!

Επομένως, λαμβάνοντας υπ'όψιν όλα αυτά που είπαμε παραπάνω - ακόμη και αν κάποιος δεν καταλαβαίνει ή δεν πιστεύει ότι η Κάθοδος του Χριστού στον Άδη να κηρύξει ήταν έξω από τα όρια του γήϊνου χρόνου, όπως επίσης είναι και η ψυχή όταν χωρίζεται από το σώμα - όμως, ένα πράγμα είναι σίγουρο και αναμφισβήτητο: Η Αγία Γραφή διακηρύττει ότι όλοι οι νεκροί όλων των αιώνων που πέρασαν θα σταθούν μπροστά στον Δίκαιο Κριτή, όλοι θα δούν και θα γνωρίσουν τον Ελεήμονα Χριστό, για να κριθούν μόνον τότε και τελικά στο τέλος του Χρόνου, όταν οι δεήσεις και πρεσβείες της Εκκλησίας θα παύσουν.

Ποιός είσαι εσύ που κρίνεις ξένον υπηρέτη? Το αν θα σταθεί ή θα πέσει αφορά τον δικό του κύριο. Θα σταθεί όμως γιατί ο Θεός είναι ικανός να τον κάνει να σταθεί. (Ρωμ. 14:4)

- 67/67 -

Από μία επιστολή του Πατρός Μιχαήλ
Αζκούλ
στον Μητροπολίτη Εφραίμ.

Αγαπητέ Δέσποτα,

Αυτό είναι το *θεολογούμενό* μου: Αν ομολογήσουμε ότι (η Ορθόδοξη Εκκλησία) είναι η Εκκλησία του Χριστού, τότε, δεν μπορεί να υπάρξει σωτηρία πέραν του κανονικού και δογματικού της τομέα. Με άλλα λόγια όποιος εισέρχεται στην Βασιλεία των Ουρανών πρέπει να είναι μέλος της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Εδώ βρίσκεται η "κεντρική ιδέα": αν ο Θεός, μέσα στο έλεός του σώσει οποιονδήποτε άλλον, τότε τον κάνει μέλος του Σώματός Του. Οι Ρωμαιοκαθολικοί ή οι Προτεστάντες ή οι Μουσουλμάνοι, ή οι Εβραίοι, ή οι Βουδιστές, ή οι Ινδουϊστές - γίνονται Ορθόδοξοι και, κατά συνέπεια, είναι ευπρόσδεκτοι στην Βασιλεία Του. Τα μέλη της Εκκλησίας θα πρέπει να προσεύχονται για όλες τις ψυχές που πέρασαν απ'αυτόν τον κόσμο. Η τύχη μας είναι πάντα στα Χέρια του Θεού.

π. Μιχαήλ

Απάντηση του Μητροπολίτου Εφραίμ στον π. Μιχαήλ

Αγαπητέ π. Μιχαήλ,

Μπράβο!

Εν Χριστώ

+ Μητροπολίτης Εφραίμ

Ακριβής μετάφραση από τα Αγγλικά του συνημμένου εντύπου.

Αθήνα 26.05.2014 Ο Μεταφραστής

Γ. Δ. Γουλιανδρής

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα

Service des Traductions du Ministère des Affaires Étrangères de la République Hellénique, Athènes.
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Service, Athens.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Επικυρώνεται το γνήσιο της
παραπάνω υπογραφής του μεταφραστή
του Υπουργείου Εσωτερικών ο οποίος
μετάφρασε το συνδεδεμένο κείμενο.
Η παρούσα ειδική μετάφραση δεν είναι βάση
επιкураσίας του μεταφρασθέντος εγγράφου.

Αθήνα, 27 ΜΑΙ. 2014

ΜΕ ΕΠ. ... ΤΟΥ
Ο Διευθυντής κ.κ.α.

[Handwritten signature]
Αθανάσιος Ιωάννης
Διοικητικός Επιμελητής